

EURAN KUNNAN AVOIMIEN VIHERALUEIDEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA 2021

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 AVOIMIEN VIHERALUEIDEN KEHITTÄMISTYÖ	5
2.1 Työn kuvaus ja tavoitteet	5
3 AVOIMET VIHERALUEET SUOMESSA	7
3.1 Yleistä	7
3.2 Avoimien viheralueiden tuottamat ekosysteemipalvelut	8
3.3 Viheralueiden kunnossapitoluokitus	10
3.4 Kunnossapidon menetelmät	16
3.4.1 Peruskunnostus	16
3.4.2 Peltoviljely	16
3.4.3 Niitto	16
3.4.4 Laidunnus	17
3.4.5 Raivaus	17
4 EURAN AVOIMET VIHERALUEET	18
4.1 Avoimet viheralueet maankäytön suunnittelussa	18
4.2 Nykytila	19
4.3 Kunnossapidon järjestäminen	20
4.4 Kunnossapidon kustannukset	20
5 EURAN AVOIMIEN VIHERALUEIDEN KEHITTÄMINEN	21
5.1 Tavoitetila	21
5.2 Arvoniityt A1	25
5.3 Käyttöniityt A2	25
5.4 Maisemaniityt A3	25
5.5 Avoimet alueet A4	26
5.6 Maisemapellot A5	26
6 KUNNOSSAPIDON KÄYTÄNTÖJEN KEHITTÄMINEN	27
6.1 Kunnossapidon toimenpiteiden ajoittaminen	27
6.2 Kunnossapidon urakointi	28
6.3 Vaikutukset kustannuksiin	29
7. YHTEENVETO	30
LÄHTEET	31
KOHDEKORTIT	
LIITE 1. Toimenpidetaulukko	

Katavistontien niitty (A3) elokuussa 2020, Panelia.

1 JOHDANTO

Eura on esihistorialtaan yksi Suomen merkittävimmistä kunnista. Poikkeuksellisen runsaat, erityisesti rautakautiset löydöt ovat tehneet Euran tunnetuksi. Eura on eteläisintä Satakuntaa ja kuuluu ympäristöministeriön tekemän maisemamaakuntajaon mukaisesti Ala-Satakunnan viljelysseutuun. Ala-Satakunnan viljelysseutu on perusluonteeltaan vaurasta ja maastonmuodoiltaan tasaista viljelyaluetta. Viljelymaisemat sijoittuvat pääosin viljaville savikkoalueille ja suurin osa asutuksesta sijoittuu niiden tuntumaan. Maiseman tunnuspiirteitä ovat laajat viljelyaukeat sekä niitä halkova joki. Euran maisemaa hallitsee Eurajoki, joka alkaa Satakunnan Pyhäjärvestä ja laskee Eurajoen kunnassa Pohjanlahteen. Alueelle tyypillisiä ovat myös lukuisat kulttuurimaisemat, joihin kuuluvat mm. laajat peltoaukeat reunavyöhykkeineen. Pellot ja niityt kertovat alueiden varhaisemmasta, jopa satoja vuosia jatkuneesta viljelytoiminnasta. Jäljellä olevat avoimet maisemat ovat tästä syystä merkittävä osa rakennettua ympäristöä. Niityt ja pellot ovat tärkeitä luonnon monimuotoisuuden, viihtyisyyden sekä virkistyskäytön kannalta.

Tässä kehittämissuunnitelmassa on käyty läpi kunnan omistamat asemakaavoitetut ja tietyissä kohteissa osayleiskaavassa olevat niityt ja pellot sekä soveltuvien osien käyttö- ja suojaviheralueita. Kohteet sijaitsevat Euran keskustan, Kauttuan, Panelian, Kiukaisten (nykyisen Eurakosken) ja Hinnerjoen alueilla. Honkilahdelta kunnan omistamia avoimia viheralueita ei kunnossapitoluokitukseen löytynyt. Avoimien viheralueiden yhteispinta-ala on noin 55 hehtaaria. Kohteet ovat pääosin avoimia tai puoliavoimia pelloja ja niittyjä, ja niihin liittyviä reunavyöhykkeitä. Avoimia viheralueita koskevan kehittämissuunnitelman avulla on saatu kokonaiskuva Euran kunnan omistamista avoimista viheralueista. Sen avulla alueiden hoitoa voidaan tarkastella entistä suunnitelmallisemmin. Työn tavoitteena on kehittää peltujen ja niittyjen kunnossapitoa sekä mahdollistaa siten monipuoliset luontokokemukset ja virkistysmahdollisuudet asukkailla. On myös tarpeen lisätä tietoa avoimien viheralueiden arvoista ja merkityksestä luonnon monimuotoisuudelle.

Luistarin laidunnettu arvoniitty erottuu ympäristöstään. Luistari A1.

2 AVOIMIEN VIHERALUEIDEN KEHITTÄMISTYÖ

2.1 Työn kuvaus ja tavoitteet

Kehittämissuunnitelma on laadittu konsulttityönä. Tilaajana on Euran kunta, jossa projektista on vastannut yhdyskuntatekniikan päällikkö Anne Saarenvalta. Lisäksi yhteistyössä ovat olleet mukana kulttuuripäällikkö Sirpa Wahlqvist, kunnanjohtaja Juha Majalahti. Konsulttina toimi ProAgria Länsi-Suomi, jossa projektista on vastannut maiseman- ja luonnonhoidon asiantuntija Sanna Haapala sekä maisemasuunnittelija Ella Turunen (MKN Maisemapalvelut). Työryhmässä on ollut mukana maiseman- ja luonnonhoidon asiantuntija Katri Eriksson (os. Salminen).

Työssä käsitellään pääasiassa asemakaavoitettuja avoimia viheralueita Euran keskustan alueella, Kauttualla, Paneliassa ja Kiukaisissa. Hinnerjoella kehittämissuunnitelma koskee yleiskaavoitettuja avoimia viheralueita, niiden kunnossapitoa ja kehittämismahdollisuuksia. Viheralueiden hoitoluokitus uudistui vuonna 2020, ja tässä työssä kaikki Euran kunnan avoimen kunnossapitoluokan viheralueet on luokiteltu vastaamaan uudistunutta kunnossapitoluokitusta. Kunnan kohteet on kartoitettu vuosina 2019-2020 ja sen mukaisesti luokitus on tehty. Avoimista viheralueista on laadittu yhteensä 45 kohdekorttia. Näistä 25 kohdetta sijaitsee Euran keskustassa, kuusi Kauttuan alueella, kuusi Paneliassa, viisi Kiukaisissa ja kolme Hinnerjoella. Moni kohde koostuu useammasta osa-alueesta, alueet ovat usein pirstaleisia. Kohdekortissa esitetään kuvaus alueen nykytilasta, sen kunnossapitoluokka sekä hoidon tavoitteet.

Tässä kehittämissuunnitelmassa kunnan pellot ja niityt on luokiteltu vastaamaan Viheralueiden kunnossapitoluokitus – RAMS 2020 mukaista luokitusta, jossa on viisi luokkaa A1-A5. Alueiden nykytilanteen kuvaus, hoitoluokan valinta sekä kunnossapidon toimenpide-ehdotukset on tehty 1-2 maastokäynnin sekä tilaajan palautteiden perusteella. Maastokäynnit toteutettiin pääosin kasvukauden 2020 aikana. Maastokäynneillä pyrittiin tunnistamaan kohteiden arvokkaat ominaispiirteet sekä muodostamaan yhteiset kunnossapidon periaatteet ja toimintatavat alueiden kokonaisvaltaiseksi kehittämiseksi. Monissa kohteissa hoidon kehittämiseksi on useita mahdollisuuksia, joten jatkossa myös kohdekohtainen suunnittelu on tarpeen.

Kohteiden kasvillisuutta kartoitettiin hoidon näkökulmasta eikä alueilla tehty systemaattista kasvillisuusinventointia. Kohdekortteihin kirjattiin myös maastokäynnillä havaitut vieraslajit, mutta tämä ei ole kattava vieraslajikartoitus. Esitettyjen kehittämistavoitteiden saavuttaminen vaatii kunnalta lisäresursseja mm. työntekijöiden perehdytykseen, kunnossapidon laadunvalvontaan, arvoniittyjen hoitosuunnitelmiin ja maisemapeltojen viljelysuunnitelmiin. Avoimien alueiden kehittyminen on jatkuva prosessi, ja kehittämissuunnitelmaa onkin tarpeen seurata ja tarvittaessa tarkistaa. Tavoitteena on tehdä suunnitelman ja kohdekorttien tarkistus noin viiden vuoden välein, sillä avoimet viheralueet ovat muutosherkkiä alueita. Hoitoluokkiin kohdistuvat muutokset ovat todennäköisiä, sillä alueiden maankäyttö saattaa muuttua, tai hoidon laiminlyönnit voivat aiheuttaa esimerkiksi vieraslajien lisääntymistä tai alueiden metsittymistä. Avoimien viheralueiden kunnossapidosta Eurassa vastaa kunnan tekniset palvelut, johtajana tekninen johtaja. Kunnan peltoja ja laidunalueita vuokrataan yksityiseen käyttöön. Viljeltävät pellot ja laidunalueet vuokrataan määrääjäksi. Vuokrasopimuksista ja -käytännöistä vastaa kunnanjohtaja.

Avoimien viheralueiden lävitse kulkee usein oikopolku.
Mäkipuisto A3.

Eurajoen ranta on otollista aluetta esim. virkistysreitin
tekoon. Rannassa kulkee asukkaiden tekemiä polkuja.

3 AVOIMET VIHERALUEET SUOMESSA

3.1 Yleistä

Avoimet viheralueet ovat pääasiassa peltoja sekä käytön ja hoidon myötä erilaisiksi muodostuneita niittyjä. Pellot ovat muokattuja ja kylvettyjä maa-alueita, joilla kasvatetaan hyöty- tai maisemakasveja. Niittyjä ovat maatalouden synnyttämät niityt ja laitumet, aktiivisesta viljelykäytöstä poistuneet pellot, heinittyneet nurmikkoalueet, perustetut uusniityt sekä vanhojen viljelyalueiden jäänteet ja luonnonniityt. Niityt ovat avoimia ja valoisia kasvupaikkoja ja elinympäristöjä, joissa on omanlaisensa kasvi- ja eläinlajisto. Ne tarjoavat asukkaille luontoelämyksiä sekä mahdollisuuden perinteisestä maisemasta nauttimiseen.

Kulttuurimaisemat peltoineen ovat merkittävä osa taajamien viherverkostoja. Avoimet laajat maisematilat tuovat rauhallisuutta muutoin kaupunkien yksityiskohtaiseen ja monimuotoiseen maisemaan. Kulttuurimaisemassa ihmisen toiminta on hallitsevaa, mikä näkyy esimerkiksi peltoina, rakennuksina ja tieverkostoina.

Perinnemaisemalla tarkoitetaan perinteistä kulttuurimaisemaa, joka jaetaan perinnebiotooppihin ja rakennettuun perinnemaisemaan. Perinnebiotooppeja ovat mm. vanhat hakamaat ja metsälaitumet sekä erilaiset niityt ja kedot. Perinnebiotoopit ovat uhanalaisimpia luontotyyppejämme. Nykyisin noin kolmasosa Suomen uhanalaisista lajeista elää perinneympäristöissä. Koska perinnebiotoopit ja niiden lajisto ovat vähentyneet voimakkaasti, kannattaa pieniäkin alueita hoitaa. Rakennetulla perinnemaisemalla tarkoitetaan ihmisen rakentamaa maisemaa, kuten esimerkiksi aitoja, rakennuksia pihapiireineen, vanhoja liikenneväyliä tai muinaismuistoluotoita. Perinnemaisemien säilyminen on tärkeää sekä kulttuuriperinnön että luonnon monimuotoisuuden kannalta.

Avoimet ranta-alueet ovat tärkeitä sekä maisemallisesti että luonnon monimuotoisuuden kannalta. Rannat ovat usein linnuston tärkeitä pesimä- ja elinalueita. Taajamissa rantoihin kohdistuu odotuksia myös virkistyskäytön näkökulmasta. Hoidon suunnitelmallisuus onkin erityisen tärkeää, jotta eri näkökohdat tulevat huomioiduiksi. Avoimien rantanäkymien säilyttäminen raivaamalla on usein työlästä, toistuvaa ja kallista käsityötä ja ehkä siksi jääkin usein tekemättä. Hyvin toteutettuna tulos on kuitenkin palkitseva ja ranta-alueen ilme voi parantua merkittävästi. Luonnonmukaiset viheralueet ja asemakaavamuutosta tai rakentamista odottavat alueet unohtuvat helposti joutomaiksi, joita ei hoideta. Hoidettuina nämä alueet lisäävät viihtyisyyttä merkittävästi ja niitä kannattaisikin käsitellä edes niittämällä. Alueet saattavat olla vailla varsinaista käyttöä hyvinkin pitkään, joten esimerkiksi maisemaniitty voi antaa paikalle aivan uudenlaisen arvon.

Vieraslajit ovat lisääntyneet Suomessa viime vuosina, ja ne esiintyvät usein myös niityillä, peloilla ja pientareilla. Vieraslajit ovat lajeja, jotka ovat levinneet luontaiselta levinneisyysalueeltaan uudelle alueelle ihmisen mukana. Jotkin näistä lajeista menestyvät niin hyvin, että ne muodostavat uhkan aiheuttaessaan vakavaa vahinkoa esimerkiksi alkuperäislajeille ja ekosysteemeille. Vieraslajit voivat aiheuttaa haittaa myös vaikuttamalla ihmisten, eläinten tai kasvien terveyteen. (Kansallinen vieraslajistrategia 2012.)

Johtoaukeat raivataan 5-8 vuoden välein linjan omistajan toimesta. Johtoalueiden reunat käsitellään 10-25 vuoden välein, mutta jatkuvasti huolehditaan siitä, ettei puu kaatuessaan ylety linjalle. Sähkölinjoista ei tutkimusten mukaan ole haittaa mahdollisten laiduneläinten terveydelle. Alueet soveltuvatkin hyvin laidunnukseen, vaikka nykyisin niitä hyödynnetään varsin vähän laidunkäytössä. (Kantaverkkoyhtiö Fingridin internetsivut.)

3.2 Avoimien viheralueiden tuottamat ekosysteemipalvelut

Viheralueisiin kohdistuu usein monenlaisia odotuksia ja muutospaineita. Ekosysteemipalvelunäkökulma auttaa tunnistamaan viheralueisiin liittyviä arvoja ja sitä kautta ohjaamaan viheralueiden hoitoa niin, että turvataan monipuolisesti viheralueiden asukkaille tuottamat hyödyt. Eri-laisia tarpeita yhteen sovitettaessa joudutaan tekemään myös kompromisseja. Tunnistamalla tärkeimmät ekosysteemipalvelut ja niiden käyttäjät voidaan löytää ratkaisuja, jotka palvelevat parhaiten eri tahoja.

Ekosysteemipalveluilla tarkoitetaan luonnon ihmisille tarjoamia aineellisia ja aineettomia hyötyjä. Näitä ovat luonnosta saatavat tuotteet ja hyödylliset luonnon prosessit, kuten puuaines tai veden kiertokulku. Joidenkin hyötyjen tuottamisessa ihmisen toiminta on merkittävässä osassa, kuten esimerkiksi rakennettujen viheralueiden tarjoamissa virkistysmahdollisuuksissa. Monet ekosysteemipalvelut ovat ihmisen kannalta välttämättömiä, vaikeasti korvattavia ja elämän laatua parantavia. Palveluiden merkitystä yksittäiselle ihmiselle ei kuitenkaan yleensä tiedosteta. Suomessa parhaiten tiedostettu tapa hyödyntää ekosysteemipalveluja on luonnon virkistyskäyttö monissa eri muodoissaan.

Nykyisin ekosysteemipalveluiden luokittelussa suositaan CICES-luokitusta (Common International Classification of Ecosystem Services 2013), jossa ekosysteemipalvelut jaetaan kolmeen luokkaan: tuki- ja säätelypalvelut, tuotantopalvelut sekä kulttuuripalvelut.

Säätely- ja ylläpito- palvelut

- Jätteiden tai haitallisten aineiden biopuhdistus, suodatus, sidonta, varastointi ja kasautuminen
- Melu-, haju- ja maisemahaittojen lieventäminen
- Massaliikuntojen säätely ja eroosiontorjunta
- Vedenkierron säätely ja tulvasuojelu
- Ilmavirtausten säätely
- Pölytys, siementen levitys
- Lisääntymiskelpoisten populaatioiden ja suojaelinympäristöjen ylläpito
- Tuholaisten ja sairauksien säätely
- Maaperän muodostuminen sekä rakenne ja koostumus
- Vedenlaadun ylläpito
- Maapallon ilmaston säätely
- Paikallis- ja alueellisen ilmaston säätely

Tuotantopalvelut	• Maataloustuotanto • Luonnon kasvit ja eläimet sekä niistä saadut tuotteet • Juomavesi (pinta- ja pohjavesi) • Muu käyttövesi kuin juomavesi (pinta- ja pohjavesi) • Kasveista, levistä ja eläimistä saadut materiaalit ja geenivarannot • Kasvit ja eläimet energialähteinä
Kulttuuripalvelut	• Luonto virkistysympäristönä • Luonto tieteen ja opetuksen lähdemateriaalina ja paikkana • Esteettisyys ja kulttuuriperintö • Luonnon henkinen, pyhä, symbolinen tai tunnuskuullinen merkitys

Taulukko 1: Ekosysteempipalvelut.

Lähde: Ekosysteempipalvelut ja viherrakenne Tampereella, Evita-hankkeen loppuraportti. Tampereen kaupunki / SYKE. 2014.

Avoimet viheralueet eli niityt ja pellot ovat merkittäviä ekosysteempipalveluiden tuottajia. Tarkemmin tarkasteltuna voidaan tunnistaa runsaasti erilaisia viheralueiden tuottamia hyötyjä. Kunnan avoimet viheralueet tarjoavat mahdollisuuksia muun muassa ulkoiluun, luonnon tarkkailuun, opetukseen, valokuvaukseen, esteettiseen maisemaan, marjastukseen, sienestykseen, palstaviljelyyn ja moniin muihin toimintoihin. Viheralueet ylläpitävät monin tavoin ihmisten henkistä ja fyysistä hyvinvointia. Osa ekosysteempipalveluista hyödyttää ihmisiä välillisesti, koska ne auttavat ylläpitämään ja säätelemään tärkeitä ekosysteemien toimintoja kuten ravinteiden kiertoa ja valumavesien hallintaa.

Monet ekosysteempipalveluiden tuottamista hyödyistä ovat aineettomia, mutta niillä on myös taloudellista merkitystä. Luonnon tuottamille aineellisille hyödykkeille, kuten puuainekselle, on helppo laskea hinta. Myös viheralueiden tuottamilla terveysvaikutuksilla on todennäköisesti huomattava taloudellinen merkitys, mutta nykyisen tietämyksen pohjalta sitä on vaikea laskea. Näiden hyötyjen tiedostaminen auttaa kuitenkin osaltaan huolehtimaan esimerkiksi lähivirkistysalueiden turvaamisesta.

Luonnon monimuotoisuutta pidetään keskeisenä ekosysteempipalveluja ylläpitävänä voimavarana. Monimuotoisuus tukee ekosysteemien toimivuutta ja palautumiskykyä, esimerkiksi kykyä sietää äkillisiä muutoksia, kuten äärimmäisiä sääilmiöitä, luonnonvarojen liiakkäyttöä ja vieraslajien aiheuttamaa uhkaa. Mikrobitasolla monimuotoisuuden on todettu vähentävän ihmisten taipumusta erilaisiin allergioihin. Monimuotoisuuden suojelu, hoito ja kestävä hyödyntäminen mahdollistavat myös uusien luonnosta saatavien tuotteiden ja palveluiden tuottamisen tulevaisuudessa.

3.3 Viheralueiden kunnossapitoluokitus

Viheralueiden kunnossapito Suomessa perustuu valtakunnallisesti käytössä olevaan viheralueiden kunnossapitoluokitukseen (RAMS). Uuden kunnossapitoluokituksen myötä viheralueiden luokitus muuttuu arvopohjaiseksi. Muutoksella halutaan tuoda esille erilaisten viheralueiden tyypillisiä luonto-, kulttuuri-, virkistys-, käyttö- ja toiminnallisia sekä maisemallisia arvoja tasavertaisesti ihmisen sekä luonnon kannalta.

Avoimet viheralueet (A) ovat kaupunki- ja taajamarakenteen sisällä tai reuna-alueilla olevia luonnostaan tai ihmistoiminnasta syntyneitä niittyjä ja peltoja. Avoimissa viheralueissa on edelleen viisi luokkaa (A1-A5), mutta luokituksen sisältö on muuttunut jonkin verran. Luokituksen uudistustyön yhteydessä niityille ja maisemapelloille on laadittu kunnossapidon työohjeet. Viherympäristöliiton julkaiseman Niityt ja maisemapelot – Kunnossapidon yleiset työohjeet -oppaan tavoitteena on määrittää yhteiset laatuvaatimukset ja täten selkiyttää kunnossapidon tavoitteita ja käytäntöjä.

R Rakennetut viheralueet	R1 Rakennettu arvoviheralue R2 Toimintaviheralue R3 Käyttöviheralue R4 Suoja- ja vaihettumisviheralue
A Avoimet viheralueet	A1 Arvoniitty A2 Käyttöniitty A3 Maisemaniitty A4 Avoin alue A5 Maisemapelto
M Metsät	M1 Arvometsä M2 Lähimetsä M3 Ulkoilu- ja virkistysmetsä M4 Suojametsä M5 Talousmetsä

Taulukko 2: Viheralueiden luokitus.

Lähde: Viheralueiden kunnossapitoluokitus – RAMS 2020. Viherympäristöliitto ry.

A1 Arvoniitty

Arvoniityt ovat niittyjä, jotka ovat erityisen tärkeitä ja arvokkaita maiseman, kulttuuriperinteen, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden maanomistajan määrittämien erityisten ominaispiirteiden vuoksi tai ne ovat muuten käyttäjille merkittäviä niittyjä. Arvoniittyjä voivat olla erilaiset perinnebiotoopit sekä rakennetut elinympäristöt, jotka jäljittelevät luontaisia kasvupaikkoja. Arvoniityksi luokittaminen edellyttää erityisen arvon nimeämistä ja sen perustelua. Arvoniittyjen hoito perustuu aina kohdekohtaiseen hoitosuunnitelmaan. Kohteet tarvitsevat suunnitelmallista hoitoa, jotta alueen eliölajisto tai muut arvotekijät säilyvät ja kehittyvät. Niittyjä voidaan myös ennallistaa tai kehittää laadukkaalla hoidolla arvoniityiksi.

Arvoniittyjä ovat:

- Erilaiset perinnebiotoopit
- Rakennetut elinympäristöt, jotka jäljittelevät luontaisia kasvupaikkoja
- Monipuolista niitylajistoa kasvavat alueet
- Historiallisesti tai maisemallisesti merkittävällä alueella sijaitsevat alueet, jotka voivat kehittyä arvoniityiksi

A2 Käyttöniitty

Käyttöniityt ovat osa virkistysaluetta, puistoa, pihaa, kulttuuri- tai perinnemaisemaa. Niiden kasvillisuus on usein runsaasta käytöstä johtuvaa matalaa niitylajistoa ja niityllä voi olla puita ja pensaita. Myös nurmikosta kehittynyt niitty voi olla käyttöniitty. Käyttöniityillä voi olla luonnonmukaisia hulevesirakenteita, kuten avo-ojia, purouomia, hulevesi- ja imeytyspainanteita, imeytyskenttiä, kosteikkoja ja lammikoita.

Käyttöniityt ovat asukkaiden ulko-olohuoneita, jotka tarjoavat mahdollisuuden ulkoiluun, oleskeluun, viihtymiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Käyttöniityt lisäävät vaihtelua ja monimuotoisuutta viheralueilla. Liikkuminen ohjataan käytäville ja poluille. Ulkoilu ja muu toiminta ohjataan sitä varten tarkoitetuille alueille. Käyttöniityt voivat olla osa virkistysaluetta, puistoa tai pihaa. Ne voivat olla myös osa tärkeää kulttuuri- tai perinnemaisemaa.

Käyttöniittyjä ovat:

- Virkistys- ja ulkoilukäyttöön tarkoitetut niityt
- Liikenneviheralueet
- Niillä voi olla luonnonmukaisia hulevesirakenteita, kuten avo-ojia, purouomia, hulevesi- ja imeytyspainanteita, imeytyskenttiä, kosteikkoja ja lammikoita

Kärjämäki A1.

Kaisankujan puiston hoitoa muutetaan niin, että alue muodostuu käyttöniityksi A2.

A3 Maisemaniitty

Maisemaniityt ovat osa virkistysaluetta, puistoa, liikenneviheraluetta, kulttuuri- tai perinnemaisemaa. Ne sijaitsevat joko taajamissa tai haja-asutusalueilla, usein teiden tai ulkoilureittien varrella ja tien pientareilla. Niitä hoidetaan avoimen kulttuurimaiseman säilyttämiseksi. Kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi olla luonnonmukaisia hulevesirakenteita, kuten avo-ojia, purouomia, hulevesi- ja imeytyspainanteita, imeytyskenttiä, kosteikkoja ja lammikoita. Maisemaniitylle ei kohdistu käytöstä aiheutuvaa kulutusta. Kulku voidaan ohjata rakennetuille kulkuväylille ja leikatuille niittypoluille.

Maisemaniityjen hoidon tavoitteena on monipuolinen, luonnon arvoiltaan monimuotoinen, avoin, elinvoimainen, viihtyisä, maisemallisesti edustava ja toimiva niittyalue ja kulttuurimaisema. Maisemaniityt ovat luonnon monimuotoisuuden sekä kulttuurimaiseman säilymisen kannalta tärkeitä alueita.

Maisemaniityjä ovat:

- Niittämällä tai laiduntamalla hoidettavat alueet ydinkeskustan ulkopuolella
- Peltujen suojavyöhykkeet, jotka sijaitsevat maisemallisesti näkyvällä paikalla

A4 Avoin alue

Avoimet alueet ovat esimerkiksi viljelykäytöstä poistuneet pellot, aukeat alat metsässä ja sähkölinjojen alustat sekä luonnonmukaisten hulevesirakenteiden reunavyöhykkeet. Avoimia alueita ovat myös näkymien vuoksi näköalapaikoilla, perinnemaisemassa, joki- tai järvimaisemassa ja merkittävässä luonto- ja maisemakohteessa avoimena pidettävät alueet. Lisäksi luokkaan kuuluvat luonnonniityt, tulvaniityt, rantaniityt ja ruovikot, joita ei hoideta tai hoito on pelkkää vesakon poistoa.

Avointen alueiden virkistyskäyttö on vähäistä. Avoimien alueiden hoidon tavoitteena on estää alueiden umpeenkasvu suunnitellusti. Ympäristö on viihtyisämpi ja se koetaan turvallisemmaksi. Merkittävät alueet ja kohteet tulevat esille maisemassa, ja alueiden kasvillisuus ja eläimistö säilyvät. Katujen ja teiden turvallisuutta pidetään yllä mm. maiseman avoimuudella.

Avoimia alueita ovat:

- Näköalapaikat perinnemaisemaan, joki- tai järvimaisemaan tai merkittävään luonto- ja maisemakohteeseen
- Viljelykäytöstä poistuneet pellot
- Sähkölinjojen alustat
- Luonnonmukaisten hulevesirakenteiden reunavyöhykkeet

Hilkan- ja Leonpuisto A3 maisemaniitty.

Nuutinkuja avoin alue A4.

A5 Maisemapelto

Maisemapellot ovat osa virkistysaluetta, puistoa tai viljelymaisemaa. Maisemapellot ovat muokattuja ja kylvettyjä maa-alueita, joilla kasvatetaan yksi- tai monimuotisia hyöty- ja maisemakasveja. Maisemapeltoihin kuuluvat myös peltojen reunavyöhykkeet ja saarekkeet. Maisemapeltoja ovat myös palsta- ja kaupunkiviljelyalueet, joita muokataan vuosittain peltoviljelyn menetelmin.

Maisemapelloilla voi olla luonnonmukaisia hulevesirakenteita, kuten avo-ojia, purouomia ja kosteikoita. Luonnon monimuotoisuutta edistetään muun muassa maisemakasveilla, mesikasveilla ja riistapelloilla. Kulku ohjataan rakennetuille kulkuväylille ja poluille, kuten pellon reunalla oleville kevyen liikenteen väylille, vesistön suojavyöhykkeille tai pellon halki meneville poluille.

Maisemapelto tarjoaa elämyksiä kaikille aisteille ja rikastuttaa taajaman maisemakuvaa. Pellolla näkymät vaihtelevat vuodenaikojen sekä viljeltävien kasvien mukaan ja asukkaat voivat seurata maanviljelyä käytännössä. Peltoja viljelemällä säilytetään viljelymaiseman avoimuus sekä peltoluonnon ja pellon reunavyöhykkeiden monimuotoisuus. Peltojen avulla säilytetään myös kosketus oman alueen viljelykulttuuriin. Virkistyskäyttö turvataan ylläpitämällä käytävä- ja polkuverkoston kuntoa ja siisteyttä.

Osma maisemapelto A5.

3.4 Kunnossapidon menetelmät

Kohteen kunnossapito määräytyy viheralueen arvon, käyttötarkoituksen ja kunnossapidon rahoituksen mukaan. Rakentamattomilla tonteilla ja johtoalueilla hoidon tavoitteena voi olla maiseman avoimena pito ja metsittymisen estäminen. Kaavoitetuilla viheralueilla sekä kulttuurihistoriallisesti ja maisemallisesti arvokkailla alueilla hoidon tason tulee olla korkeampi.

Avoimien viheralueiden yleisimmät hoitomenetelmät ovat niitto, viljely, raivaus ja laidunnus. Näihin toimenpiteisiin liittyy usein myös niittojätteen keruu ja kuljetus sekä raivausjätteen keruu, kuljetus ja mahdollinen haketus. Erityiskohteissa toteutettavia hoitotoimenpiteitä voivat olla esimerkiksi puiden poisto, pusikoituneen pellon jyrsintä tai vesikasvien niitto ja keruu.

3.4.1 Peruskunnostus

Hoitamatta jääneet kohteet ovat peruskunnostuksen tarpeessa. Peruskunnostuksen taso vaihtelee kohteen arvojen mukaan. Osa voidaan kunnostaa täysin avoimiksi, osaan jätetään kivi- ja puustosaarekkeita. Kunnostus tulee tehdä kuitenkin niin hyvin, että aluetta pystyy hoitamaan maatalous-/puistonhoitokalustolla.

Peruskunnostus voidaan toteuttaa perinteisesti raivaus- ja kaivinkonekalustolla. Puusto kaadetaan ja kuljetetaan pois alueelta, ja kannot, kivet ym. esteet poistetaan ja maa tasoitetaan. Sama työ voidaan monessa kohteessa toteuttaa vaihtoehtoisesti traktorikäyttöisellä raivaus eli murskausjyrsimellä, joka silppuaa pystyvesakon ja sekoittaa sen maahan. Kunnostukseen liittyy useimmiten myös alueen peruskuivaus. Ojien on oltava kunnossa, jotta alue ei ole liian märkä koneella työskentelyyn. Ojien varsien pensaikat raivataan ja ojat kaivetaan auki. Tässä yhteydessä huomioidaan myös kaivumaiden sijoittaminen. Joissakin kohteissa kaivumaiden läjittäminen alueelle on mahdollista, mutta ainakin arvokohteilta maat on kuljetettava pois.

3.4.2 Peltoviljely

Peltoja viljelemällä säilytetään maiseman avoimuus. Pelloilla vaihtuvat kasvilajit elävöittävät ympäristöä eri vuosina ja eri vuodenaikoina. Maisemapeltoja hoidetaan maatalouden menetelmin. Työvaiheina ovat esimerkiksi kyntö, äestys, kylvö ja niitto. Maisemapelloilla voidaan viljellä viljakasveja, nurmikasveja, kukkivia maisemakasveja, hyötykasveja tai näiden seoksia. Kasvilajien valinta ja niiden vuorottelu suunnitellaan viljavuusanalyysin pohjalta viideksi vuodeksi kerrallaan, jotta päästään tavoiteltuun lopputulokseen.

3.4.3 Niitto

Niittämällä on perinteisesti hoidettu niittyjä, mutta se on tärkeä hoitomuoto myös pientareiden, joutomaiden, rantojen sekä erilaisten perinnemaisemien hoidossa. Niittämisen tavoitteena on avoimuuden säilyttäminen ja yleisilmeen pitäminen siistinä. Tavoitteena voi olla myös vieraslajien vähentäminen. Niittäminen hyödyttää myös luonnon monimuotoisuutta säilyttämällä avoimien alueiden kasvillisuutta ja lisäämällä harvinaistuvan niittylajiston elinmahdollisuuksia. Esiintyviin lajeihin ja hoitotulokseen vaikuttavat niittomenetelmät, välineet, niittoajankohta sekä niittokertojen lukumäärä. Mikäli kasvillisuus on monilajista niittykasvillisuutta, se niitetään kerran loppukesästä kasvien kukinnan ja siementen valmistumisen jälkeen. Mikäli kasvillisuus on rehevää ja ei-toivottua (esim. vieraslajit), se niitetään ennen kasvien siementämistä ja mielellään kaksi kertaa kasvukauden aikana. Tienvarsien niitossa on kyse tieturvallisuudesta ja tienvarsien niitto tulee suorittaa niin, että liikenteessä tarvittavat näkemäalueet ovat kunnossa.

Käyttöniityillä ja osalla maisemaniityistä ensimmäinen niitto tehdään lintujen pesintäaikaan. Tällöin kiinnitetään erityistä huomiota maapesintäisten lintujen pesiin ja niittotekniikkaan. On tärkeää niittää alueita keskeltä reunoille riittävän hitaasti, jotta linnut pääsevät kasvillisuuden suojissa niittoa karkuun.

Niittojätteen keruulla pystytään vähentämään maaperän ravinteiden määrää, mikä vaikuttaa positiivisesti niittylajiston monimuotoisuuteen. Niittojätteen keruu ja kuljetus ovat osa arvo- niittyjen hoitoa, ja myös monilajiset maisemaniityt hyötyvät tästä hoidosta. Niittyjen puusto asettaa omat rajoitteensa niittojätteen keruulle, sillä konetyö vaatii runsaasti tilaa. Avoimilla alueilla paalaus onnistuu hyvin. Haasteena on löytää heinäpaaleille hyötykäyttöä, sillä kotieläintilat eivät yleensä ota vastaan kaupunkiniittyjen paaleja. Tällä hetkellä kompostointi lienee yleisin tapa käsitellä niittojäte.

3.4.4 Laidunnus

Laiduntaminen on ympäristöystävällinen ja tehokas tapa hoitaa avointa maisemaa. Laiduntavat eläimet soveltuvat myös taajamien viheralueiden hoitajiksi, vaikkakin alueiden valintaan liittyy tiettyjä reunaehdoja. Esimerkki onnistuneesta maisemalaidunnuskohteesta löytyy jo Luistarista. Parhaimmillaan eläimet ovat kivisillä, kaltevilla ja kosteilla alueilla, joita on koneellisesti usein vaikea hoitaa. Laiduntamista puoltavat usein kohteen maisema- ja luontoarvot sekä elämysten tuottaminen asukkaille. Jotta laidunnus tuottaa toivottua tulosta, on laidunnus toteutettava suunnitelmallisesti. Laidunnuksen suunnittelu ja tiedotus ovat oleellinen osa maisemalaidunnuksen toteutusta. Yhteistyöstä karjanomistajan kanssa tulee tehdä kirjallinen sopimus, jotta pelisäännöt ovat kaikille osapuolille selvillä. Eläimille tulee järjestää esimerkiksi valvonta ja puhdas juomavesi. Laidunnukseen liittyy myös erilaisten rakenteiden kuten aitauksen ja katoksen rakentaminen ja ylläpito. Laidunnuksen sopimusmallit ja eläinten hakupalvelu löytyy verkkopalvelusta www.laidunpankki.fi.

3.4.5 Raivaus

Raivaamalla avataan maisemaa, lisätään valoisuutta ja poistetaan alueelta ei-toivottuja puuyksilöitä tai -lajeja. Raivauksen tavoitteena on avoin ja siisti ympäristö. Jos raivattavaa on alueella paljon, kannattaa raivaus suorittaa useamman vuoden aikana, sillä kaadettujen puiden juuret hajoavat maahan ja aiheuttavat maaperän rehevöitymistä. Myös valoisuuden äkillisellä lisääntymisellä saattaa olla ei-toivottuja vaikutuksia. Pioneerikasvit kuten vadelma ja maitohorsma saattavat ainakin tilapäisesti lisääntyä voimakkaasti.

Lahopuu on arvokasta luonnon monimuotoisuuden kannalta. Kuolleiden puiden poistoa tehdään vain siltä osin, kun niistä aiheutuu vaaraa viheralueiden käyttäjille. Puiden poiston yhteydessä alueelle voidaan jättää yksittäisiä, paksuja lehtipuiden runkoja lahoaviksi maapuiksi. Linnuston monipuolistamiseksi voidaan myös lisätä linnunpönttöjen määrää, ja raivauksissa säästetään puut, joihin on kiinnitetty linnunpönttöjä.

Puuston käsittely tehdään lintujen pesintäajan ulkopuolella, 1.8. – 31.3. välisenä aikana. Otolisin aika raivauksille on elo-syyskuussa puun ollessa lehdessä. Tällöin juuristoon jää vähiten energiaa uusien vesojen kasvattamiseen. Vesakoinnin ja kunnossapitoraivauksen tarve kannattaa huomioida työmenetelmiä ja -ajankohtia valittaessa. Mikäli vesomisesta halutaan kokonaan eroon, voidaan tehdä kantojen jyrästä.

Raivaukseen liittyy usein raivausjätteen keruu, kuljetus tai haketus. Raivausjätteet on hyvä kerätä alueelta pois, sillä maatuessaan ne palauttavat ravinteensa maahan ja vähentävät alueen maisema- ja virkistysarvoja. Raivausjäte hankaloittaa alueella liikkumista ja maisema näyttää melko pitkään epäsiistiltä. Hoidon tavoitteesta riippuen raivausjäte voidaan jättää myös maatumaan paikalleen.

4 EURAN AVOIMET VIHERALUEET

4.1 Avoimet viheralueet maankäytön suunnittelussa

Perusperiaatteena maankäytön kehittämisessä on nojata mahdollisimman paljon olemassa olevaan kuntarakenteeseen, jolloin asukasluvun kasvulla tuetaan lähipalveluita ja vältetään rakentamasta turhaa uutta kallista kunnallistekniikkaa.

Avoimet, ehkäpä hieman joutokäytöllä olevat alueet nousevat usein ensimmäisinä täydennysrakentamisen ja parantamisen paikkoina esiin. Taajamien avoimet alueet muuttuvat asuinkortteleiksi ja puistoiksi siellä missä siihen on edellytyksiä. Taajama tiivistyy ja elinympäristön laatu sekä virkistyspalvelut kohenevat.

Taajamasuunnittelun kannalta on oleellista tunnistaa paikat, joissa avoin ympäristö tuo ekosysteemipalveluiden kautta arvoa taajamarakenteelle. Kehittäminen ei ole näissä paikoissa aina poissuljettua. Esimerkiksi hulevesien hallinta tai luonnon monimuotoisuuden tukeminen voidaan nostaa keskeisenä tavoitteena osaksi rakentamishanketta. Onnistuneessa lopputuloksessa avoin, ehkäpä kevyestikin hoidettava alue nivoutuu luontevasti uudistuvaan rakennettuun ympäristöön muodostaen eheän, miellyttävästi jatkuvan kokonaisuuden. Myös alueiden hoitotavan valinnalla on suuri merkitys elämyksellisyyteen. Esimerkiksi valtateiden varsilla käytetty alueiden hoitotapa vaikuttaa merkittävästi koko kunnasta syntyvään mielikuvaan.

Taajamakuvallisten ja teknisten näkökulmien rinnalla erittäin tärkeää on myös tunnistaa ne paikat, jotka ovat näennäisestä joutilaisuudesta huolimatta äärimmäisen tärkeitä jollekin asukasryhmälle, kuten alueen lapsille tai vaikkapa koiranomistajille. Suunnittelijan keinoja tähän ovat jalkautuminen paikan päälle maastoon sekä monenlainen kuuleminen ja osallistaminen, vaikkapa asukaskyselyt. Tällaisissa kohteissa tärkeää on paitsi tukea alueen säilymistä, myös varmistaa alueelle johtavien kulkuyhteyksien toimivuus ja turvallisuus. Joskus alueisiin kohdistuu ristiriitaisia tavoitteita, ja silloin erilaisia intressejä on soviteltava yhteen. Tämä on yksi kaavoituksen keskeisistä tehtävistä.

Kehittämissuunnitelman kohdekorteissa on käyty systemaattisesti läpi Euran taajamien nykyisten avointen alueiden arvot ja ominaispiirteet. Yli neljänkymmenen kohteen joukkoon lukeutuu taajamarakenteellisesti ja -kuvallisesti hyvin monenlaisia paikkoja.

4.2 Nykytila

Eurassa on avoimia viheralueita yhteensä 45 kohdetta. Alueiden yhteispinta-ala on noin 55 hehtaaria. Alueet ovat pääosin pienialaisia niittyjä ja peltoja, mutta mukana on myös muutamia laajempia kohteita. Asemakaavoitettuna viheralueena on myös peltoja, jotka ovat pääosin vuokrattu. Lisäksi osa Luistarista on vuokrattu lampurille laidunkäyttöön samoin kuin Hinnerjoella Artturinmaasta pieni osa on vuokrattu laitumeksi. Osaa alueista hoidetaan nurmikkona, osaa niittyinä ja osa on kokonaan hoidotta. Osa hoidetuista nurmikoista on siirretty käyttö- tai maisemaniityiksi.

A1 Arvoniitty	1,71 ha
A2 Käyttöniitty	1,77 ha
A3 Maisemaniitty	22,00 ha
A4 Avoin alue	8,26 ha
A5 Maisemapelto	21,73 ha
Pinta-ala yhteensä	55,47 ha

Taulukko 3: Avoimien viheralueiden määrä luokittain Eurassa vuonna 2020.

Muutamit umpeen kasvaneet kohteet voidaan palauttaa avoimiksi niityiksi kohtuullisin kustannuksin. Hoitamattomat, pusikoituvat alueet ovat epäsiistejä maisemassa, ja ne ovat asukkaiden kannalta myös turvattomia. Vuosittainen niitto on tärkeää alueiden avoimuuden säilyttämiseksi. Kunnossapidosta tinkiminen kostaustuu tulevana vuosina suurempana työmääränä, kun joudutaan tekemään myös raivauksia ja raivausjätteen poistoa.

Vieraslajeista torjutaan erityisesti jättiputkea, lisäksi on torjuttu myös jättipalsamia keskeisimmiltä istutusalueilta. Vieraslajien torjuntaa ei tällä hetkellä juurikaan huomioida esimerkiksi niitojankohdissa. Joissakin niittykohteissa ilmenee luvaton käyttöä naapurikiinteistöjen omistajien toimesta. Osa puistosta on "vallattu" asukkaan omaan käyttöön ja alueelle on tehty esimerkiksi istutuksia, nurmikkoa ja piharakenteita. Toinen ongelma on se, että niityille karrataan puutarhajätettä, mitä kautta niityille leviää vieraslajeja ja puutarhakarkulaisia. Molemmat ongelmat korostuvat hoitamattomilla alueilla.

Niittyjen kunnossapidon haasteita Eurassa:

- kohdealueista ei ole olemassa kattavaa, ajantasaista kartta-aineistoa
- yhteiset hoidon periaatteet puuttuvat ja hoidon taso vaihtelee erittäin paljon
- intensiivinen hoito vähentää monimuotoisuutta
- puutteellinen hoito aiheuttaa alueiden pusikoitumista ja metsittymistä
- hoitamattomien alueiden luvaton käyttö
- avoimien viheralueiden heikko arvostus

4.3 Kunnossapidon järjestäminen

Avoimien viheralueiden kunnossapidosta Eurassa vastaa tekniset palvelut. Avoimet viheralueet sijoittuvat Euran keskustan, Kauttuan, Kiukaisten, Panelian ja Hinnerjoen alueille. Kunnan yleisten alueiden hoidosta huolehtii tekninen toimi, joissakin kohteissa työt on kilpailutettu ulkopuoliselle urakoitsijalle. Kaupungin peltoja ja laidunalueita vuokrataan yksityiseen käyttöön. Viljeltävät pellot ja laidunalueet vuokrataan määrääjäksi. Vuokrasopimuksista ja -käytännöistä vastaa kunnanjohtaja.

4.4 Kunnossapidon kustannukset

Avoimia viheralueita on Eurassa kunnossapidetty ruohoa leikkaamalla ja niittämällä 1-2 kertaa kasvukaudessa. Viheralueiden kunnossapitoon on varattu vuosittain ostopalveluna tehtäviä hoitotöitä noin 20 000 €, joka sisältää mm. nurmikoiden leikkuut, niittyjen hoidon sekä lisätöitä. Alueina ovat Euran keskustan lisäksi Hinnerjoki, Honkilahti, Kauttua, Kiukainen ja Panelia.

Avoimien viheralueiden hoidon hinta muodostuu kohteen hoitotavasta, pinta-alasta, puuston määrästä, vieraslajien määrästä sekä kunnossapidon käytännöistä. Vuonna 2018 valmistuneen opinnäytetyön ”Selvitys avoimien viheralueiden nykytilasta” keskeisenä tutkimusmenetelmänä oli kuntakysely, jolla selvitettiin avoimien viheralueiden kunnossapidon kustannuksia. Kyselyyn vastasi 26 kuntaa ja näistä kunnista noin puolet tiesi avoimien viheralueidensa keskimääräiset kunnossapidon kustannukset. Kuntakyselyn perusteella A-kunnossapitoluokan kustannukset vaihtelevat keskimäärin 0,02–0,3 euroa/m². Kyselystä selvisi, että niittyjen ja maisemapeltojen kunnossapito on edullista verrattuna rakennettuihin viheralueisiin. Tampereella vuonna 2014 maisemapeltojen kunnossapidon kustannukset ovat olleet keskimäärin 1 100 euroa/ha, käyttö- ja maisemaniittyjen 1 500 euroa/ha ja avoimien alueiden noin 500 euroa/ha. Samalla rakennettujen viheralueiden, kuten leikki- ja keskustapuistojen kunnossapidon kustannukset ovat Tampereella olleet 5 000–20 000 euroa/ha.

5 EURAN AVOIMIEN VIHERALUEIDEN KEHITTÄMINEN

5.1 Tavoitetila

Ekosysteemipalvelut

Kunnalla on merkittävä rooli ekosysteemipalvelujen mahdollistaman hyvinvoinnin edistämisessä asukkaiden ja luonnon parhaaksi. Tavoitteena on ekosysteemipalvelunäkökulman avulla löytää kokonaisvaikutuksiltaan parhaita ratkaisuja. Viheralueiden järkevällä hoidolla voidaan sekä lisätä alueiden luonnon monimuotoisuutta että mahdollistaa alueiden monipuolinen virkistyskäyttö. Resurssien kohdentaminen hoitoluokan mukaisesti on tässä keskeinen tekijä. Kunnossapidon avulla alue voidaan saada tuottamaan sellaisia ekosysteemipalveluja, joita se ei nykyisellään vielä tuota. Peruskunnostuksen ja säännöllisen kunnossapidon myötä niitty tuottaa uusina palveluina runsaasti kulttuuripalveluita ja luonnon monimuotoisuus alueilla lisääntyy.

Tuotantopalvelut	Ravinto (vain pellot) Juomavesi (vain niitty) Geenivarat
Säätely- ja ylläpitopalvelut	Hapen tuotto Veden kierto Hiilen sidonta Ravinnekierto Jätteiden hajotus Maaperän muodostus Kasvien pölytys Biologinen torjunta Sään ääriolosuhteiden tasaaminen Hulevesien hallinta Melun torjunta
Kulttuuripalvelut	Virkistys, ulkoilu, elpyminen Kulttuuriperintö Maisema, luonnonkauneus, estetiikka Viihtyisyys, virikkeet, inspiraatio Opetus, tutkimus, ympäristökasvatus

Taulukko 4: Esimerkkejä peltujen ja niittyjen tuottamista ekosysteemipalveluista kaupunkiympäristössä.

Vieraslajien torjunta

Avoimilla viheralueilla esiintyvät haitalliset vieraslajit EU:ssa ovat armenian-, kaukasian- ja persianjättiputket sekä jättipalsami. Suomen kansallisen luettelon haitallisia vieraslajeja avoimilla alueilla ovat komealupiini, kurturuusu, japanintatar, sahalintatar ja tarhatatar. EU:n tai kansalliseen vieraslajiluetteloon sisältyvien haitallisten vieraslajien maahantuonti, myynti, hallussapito, kasvattaminen, luontoon päästäminen tai siirtäminen on kielletty. Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta säädetään laissa 1709/2015 ja valtioneuvoston asetuksessa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 704/2019. Lajikohtaiset torjuntaohjeet löytyvät www.vieraslajit.fi -vieraslajiportaalista.

Kaikissa kunnossapitoluokissa A4 avoimia alueita lukuun ottamatta hoitotoimissa kuten niittoajankohdissa pyritään huomioimaan haitallisten vieraslajien torjunta, lähinnä komealupiinin osalta, joita esiintyy merkittävässä määrin. Lisäksi vieraslajikohteissa tehdään valikoivaa niittoa esimerkiksi niin, että touko-kesäkuussa niitetään pelkät lupiinit ja koko alue niitetään vasta elokuussa. Touko-kesäkuun niitto ajoitetaan hyvissä ajoin ennen lupiinien siementen valmistusta. Tällöin rajoitetaan vieraslajin leviämistä, mutta luonnonkasvit saavat kukkia ja siementää. Kohdekortteihin vieraslajien torjunta on kirjattu hoidon tavoitteeksi haitallisten vieraslajien osalta. Avoimia alueita hoidetaan raivaamalla, joten niillä alueilla vieraslajien mekaanista torjuntaa ei tehdä.

Kunnan omistamille niityille on levinnyt vieraslajeja erityisesti puutarhajätteen tai maamassojen tuonnin mukana. Yleisimmin jätteen mukana niityille on kulkeutunut komealupiini. Muita havaittuja vieraslajeja ovat esimerkiksi karhunköynnös, raunioyrtti ja terttuselja. Asukkaille onkin tarpeen tiedottaa puutarhajätteen kierrätyksestä omalla pihalla esimerkiksi kompostomalla, hakettamalla ja katteena. Vieraslajien juurakot, maavarret, kukinnot ja siemenet eivät kuitenkaan sovi kompostoitaviksi, vaan ne hävitetään sekajätteen mukana. Laissa vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) kielletään sen 3 §:ssä vieraslajin kasvattaminen, istuttaminen, kylväminen tai käsittely niin, että se voi levitä ympäristöön. Tämä on edelleen melko huonosti tunnettu asia, erityisesti lupiinin osalta.

Tämän työn tavoitteena on ollut osaltaan huomioida vieraslajien rajoittaminen ja torjunta. Mikäli kuitenkin halutaan systemaattisesti rajoittaa vieraslajeja, pitäisi kunnan alueita tarkastella kokonaisuutena ja ottaa käyttöön myös muita menetelmiä. Esimerkiksi jättipalsami leviää vesireittejä pitkin, joten torjunta olisi aloitettava suunnitelmallisesti vesialueen latvaosilta. Vieraslajien torjuntaan tarvittaisiin laaja erillinen yleissuunnitelma, jossa oleellisena osana olisi myös asukkaiden osallistaminen.

Asukasyhteistyö ja viestintä

Tähän työhön sisältyy asukasyhteistyönä kyläkävelyitä ja talkoita. Näiden toimenpiteiden avulla on ollut tarkoitus tuoda asukkaille esille lähialueensa ympäristökohteita, joita he voisivat jatkossa hoitaa esim. talkoilla tai oma-aloitteisesti itsekseen, jos näin haluavat. Työstä on tiedotettu runsaasti monissa eri kanavissa. Tiedottaminen on erityisen tärkeää siksi, että asukkaat ymmärtäisivät perusteet kunnossapidon muutoksille. Yhtenä tiedotusmuotona kokeiltiin opaskylttejä, joissa kerrottiin alueen kunnossapidon muutoksesta ja mitä muutoksella on tarkoitus aikaansaada.

Kunta voisi jatkossa järjestää vuosittain vieraslajitalkoot komealupiinin torjumiseksi. Talkoissa voitaisiin tuoda esiin vieraslajitietoutta ja talkootyön tärkeyttä. Samassa yhteydessä kuntalaisia voisi aktivoida vieraslajien torjuntaan myös omilla kiinteistöillään.

Niittotyöt kukkivilla maisemaniityillä aiheuttavat usein vastustusta asukkaissa. Onkin tärkeää tiedottaa niiton merkityksestä luonnon monimuotoisuuden ja avoimen maisematilan ylläpitäjänä. Niitto auttaa myös vieraslajien ja tuholaisten, kuten lehtokotiloiden torjunnassa, mitä asukkaat eivät useinkaan tule ajatelleeksi.

Kummitoiminta

Yksi mahdollisuus lisätä asukasyhteistyötä on alueiden hoidon kummitoiminta. Erityisesti asuinalueiden pienet maisemaniityt soveltuvat yhdistysten kummikohteiksi. Tällöin hoidon taso on mahdollista saada tavanomaista korkeammaksi ja asukkaille mieluisaksi. Hoidosta laaditaan kirjallinen sopimus, jossa määritellään hoitotoimenpiteet ja sopimusaika. Luontevia tahoja kummitoimintaan ovat esimerkiksi asukas yhdistykset ja ympäristöyhdistykset, myös taloyhtiöt voisivat olla sopivia tahoja. Yhdistyksestä nimetään vastuuhenkilö, joka vastaa hoidon järjestämisestä ja myös raportoi tehdystä työstä kunnalle. Esim. Sillankorvanpuisto Euran kirkon vieressä olisi sopiva kohde tämentyyppiseksi kummikohteeksi. Yhdistys voisi järjestää alueella kerran vuodessa talkoot, jotta näkymä Eurajoella saataisiin pidettyä auki.

Ympäristökasvatus

Yksi ympäristökasvatukseen sopiva esimerkkikohde on Käräjämäki, jonka läheisyydessä sijaitsee päiväkotia ja palveluasuntoja, alueella kulkee lenkkeilijöitä ja ohikulkijoita. Paikka on euralaisille hyvin tuttu. Alueesta saisi hienon kokonaisuuden niin, että peltoalue muutettaisiin maisemapelloksi, Kalmistoalueen vieressä oleva arvoniityn kasvilajisto monipuolistuu oikealla hoidolla, alueiden välissä kulkevalla polulla voi seurata monipuolistuvaa kasvilajistoa. Arvi Pohjalaisen puiston eteläpäätyyn Eurajoen varrelle sopisi esim. pieni lammaslaidun. Alueen kehittäminen vaatii erillisen suunnitelman.

Käräjämäen alueessa on paljon potentiaalia, tässä yksi ehdotelma alueen kehittämisestä. Ilmakuva paikkatietoikkuna.

TÄSTÄ ALUEESTA OLLAAN KEHITTÄMÄSSÄ
NIITYMÄISEMPI SIIRTYMÄLLÄ
VIIKOTTAISESTA RUOHONLEIKKUUSTA KAKSI
KERTAA KESÄSSÄ TAPAHTUVAAN NIITTOON
TARKOITUKSENA TARJOTA MONIPUOLISEMPI
ELINYMPÄRISTÖ ERILAISILLE KASVI- JA
ELÄINLAJEILLE

Kesäkuussa 2020 Kärjäjämen A1 hoitoa muutettiin niin, että viikoittainen nurmenleikkuu jätettiin pois. Hoidon muutoksen tarkoituksena on kehittää aluetta niittymäisempään suuntaan.

5.2 Arvoniityt A1

Arvoniityjä on Eurassa kolme kappaletta. Kohteilla on säilynyt monipuolista lajistoa ja ne ovat helposti saavutettavissa sekä yhteydessä muihin avoimiin viheralueisiin. Arvoniityt sijoittuvat seuraaville kohteille:

- Käräjämäki
- Luistari
- Naskinkuja

Tavoitteena on, että kaikki arvoniityt tulevat suunnitelmallisen hoidon piiriin eli jokaiselle kohteelle laaditaan oma hoitosuunnitelma. Yleisimmät hoitotavat näillä alueilla ovat niitto ja niittojätteen keruu sekä laidunnus. Säännölliset kunnossapitotoimenpiteet edistävät alueiden luonnon ja maiseman monimuotoisuutta. Kunnossapidon vaikutusta arvoniityihin seurataan vuosittaisilla laatuarviointikatselmuksilla.

Arvoniityjä voidaan mahdollisesti vielä löytää karttatarkastelujen pohjalta. Niittyjen maankäytön historiaa voidaan tutkia paikkatietoon sidottujen vanhojen karttojen avulla (esim. 1800-luvun pitäjänkartat ja 1950-luvun peruskartat). Tulevaisuudessa maisemaniityistä, joita laidunnetaan tai joilta niittojäte kerätään pois, voi muodostua uusia arvoniityjä (ks. 5.4 Maisemaniityt A3).

5.3 Käyttöniityt A2

Käyttöniityt palvelevat ympäristöä ja käyttäjiään varsin kustannustehokkaasti tarjoamalla paikan esimerkiksi eväsretkelle tai pallopelille. Tavoitteena on ottaa Eurassa hoitoon viisi käyttöniityä.

5.4 Maisemaniityt A3

Suurin osa kohteista sijoittuu luokkaan maisemaniityt. Niitä on yhteensä 32 kappaletta. Kunnossapitoluokassa on varsin erilaisia kohteita. Valtaosalle niityistä kunnossapidoksi sopii niittomurskaus 1–2 kertaa kesässä. Alueilla, jossa on runsaasti luonnonkasvillisuutta, niittomurskaus tehdään vain kerran, jotta kasvit ehtivät kukkia ja siementää sekä tarjota ravintoa hyönteisille. Kosteilla niityillä niitto ajoitetaan keskikesän kuivaan aikaan. Lajistoltaan monimuotoisia niityjä hoidetaan niittämällä ja keräämällä niittojäte pois loppukesästä.

Kunnossapidon hoitotoimenpiteillä pyritään hillitsemään vieraslajien leviämistä, vaikkakaan se ei ole työn päätarkoitus. Ongelmallisimmissa kohteissa niittomurskaus tehdään kaksi kertaa vieraslajien osalta, touko-kesäkuussa ja elokuussa, jotta kasvien siementäminen ainakin osittain estyisi. Erityistä huomiota kiinnitetään kohteisiin, jossa vieraslajeja on vielä vähän, ja ne pyritään kitkemään alueilta mahdollisuuksien mukaan kokonaan.

Tavoitteena on saada 1-2 uutta maisemaniittyä laidunnuksen piiriin lähivuosien aikana. Potentiaalisia alueita on useita, mutta niistä valitaan kohteet, joissa ilkivaltariski on pieni ja laidunnus tuottaa eniten lisäarvoa. Laidunnus on erinomainen keino myös vieraslajien torjuntaan, esimerkiksi lupiinin ja jättipalsamin osalta. Soveltuvia laidunalueita ovat esimerkiksi:

- Fankkeen puisto, Eura
- Hilkanpuisto ja Leonpuisto, Eura
- Kauttuan vanhan kylän paikka, Kauttua
- Kontionkaari, Eura
- Hinnerjoen matonpesupaikka
- Kreulantie, Hinnerjoki

5.5 Avoimet alueet A4

Avoimiin viheralueisiin kuuluvat avoimet alueet. Valtaosa tämän kunnossapitoluokan kohteista on johtoalueita, joiden kunnossapidosta vastaavat verkkoyhtiöt. Lisäksi luokkaan kuuluu yksittäisiä kosteita niittyjä ja maisemanhoidollisia näkymäalueita esim. vesistöihin. Alueet säilytetään avoimina tai puoliavoimina säännöllisin raivauksin. Raivauskierros otetaan kolme vuotta, jolloin raivausjätettä kertyy sen verran vähän, että se voidaan useimmissa kohteissa jättää maastoon maatumaan. Maisemallisesti keskeisillä alueilla tai virkistyskäyttöä omaavissa kohteissa raivausjätteen keruu voi olla tarpeen.

5.6 Maisemapellot A5

Pelloista moni on nykyisellään vuokrattu, mutta tavoitteena olisi jatkossa saada neljä kohdetta mukaan maisemakasvien viljelykiertoon:

- Euran pirtin pelto soveltuu poimintapelloksi esim. herneen viljelyyn
- Osman pelto (pienin) soveltuu maisemakasvien viljelykiertoon
- Käräjämäen peltoalue (tai osa siitä)
- Rantapuiston viereinen pelto (tai osa siitä)

Peltojen viljely tarjoaa monia mahdollisuuksia muun muassa monimuotoisuuden ja virkistyskäytön lisäämiseen. Maisemakasvien valikoima on laaja, lisäksi pelloilla voidaan viljellä syötäviä kasveja kuten hennettä. Peltoja kannattaa käyttää myös ympäristötaiteen ja ympäristökasvatuksen tarkoituksiin. Vuosittain vaihtuva pellon kasvusto on ehtymätön resurssi. Maisemakasveja voidaan hyödyntää myös kaistoina, ei välttämättä vuosittain koko peltolohkon mittakaavassa. Asukkaat voivat hyödyntää maisemapeltojen kasveja kunnan ohjeistuksen mukaisesti. Maisemapeltojen viljelyn onnistumiseksi on tärkeää suunnitella monipuolinen, toimiva viljelykierto viideksi vuodeksi kerrallaan. Kasvipeitteiset viherkesannot ovat vuoden ympäri tärkeitä luonnon monimuotoisuuden, kuten linnuston, kannalta.

Kreulanranta A3.

6 KUNNOSSAPIDON KÄYTÄNTÖJEN KEHITTÄMINEN

6.1 Kunnossapidon toimenpiteiden ajoittaminen

Avoimien viheralueiden kunnossapidon ohjeistus on esitetty liitteessä 1. Liitteen toimenpide-
taulukko on merkitty alueittain ja kohteittain kunnossapitoluokka, kunnossapitotyöt ja niiden ajankohta, mahdollinen raivaustarve sekä vieraslajien esiintyminen.

Tässä yhteydessä raivaustarpeella tarkoitetaan niittotyön lisäksi tehtävää puuston raivausta ja poistoa. Kunnossapitoluokka on määritetty yksittäisen maastokäynnin perusteella. Hoidon tavoitteeseen vaikuttavat myös ympäröivä taajamarakenne ja viheralueen toiminnot. Ympäristön muutosten myötä luokitusta on tarpeen mukaan tarkistettava. Kunnossapidon ajankohdat on määritetty kuukausitasolla tai tietyllä aikavälillä. Raivaus on tehokkainta toteuttaa elokuussa, sillä se vähentää seuraavien vuosien vesomista. Niittotöissä arvokkaammille kohteille ja ongelmallisimmille vieraslajikohteille on määritetty tietyt kuukaudet. Osassa vieraslajikohteita tavoitteena on tehdä valikoivaa niittoa alkukesästä, jolloin niittomurskataan vain vieraslajit. Tällöin muu osa niitystä saa kukkia ja tarjota ravintoa pölyttäjille loppukesään asti.

Käytännön haasteena ovat vuosittaiset sääolosuhteiden vaihtelut, tarkkoja päivämääriä ei voida ennakkoon lyödä lukkoon. Kunnan toimesta niittoajankohtia pyritään ohjaamaan kasvukauden mukaisesti, mutta aikatauluihin vaikuttavat myös käytössä olevat henkilöstö- ja kalustoresurssit. Osa kohteista niitetään 1–2 kertaa kesässä, jolloin ajankohdat voivat sijoittua porrastetusti kesä-syyskuun ajalle.

Pesimälinnusto pyritään huomioimaan aikatauluissa ja niittotekniikassa, mutta niittoja joudutaan tekemään luokituksen mukaisesti myös kesä- ja heinäkuussa. Mikäli tietoon saadaan niittykohteita, joissa maapesintää on vuosittain suurella todennäköisyydellä, pyritään näiden alueiden niitto ajoittamaan vasta heinäkuulle.

Maisemapelloille laaditaan viljelykiertosuunnitelma viideksi vuodeksi kerrallaan. Viljelyssä hyödynnetään luomutuotannolle ominaista monimuotoista viljelykiertoa. Rikkakasvien hallinnan vuoksi viljelykierrossa pidetään mukana runsaasti nurmea sekä viljakasveja. Tämä on tarpeen, jotta kukkivat maisemakasvit menestyvät omalla ”vuorollaan”. Saman kasvin viljely vuodesta toiseen samalla pellolla ei käytännössä onnistu. Vuosittain maisemapelloille laaditaan lohko-kohtainen viljelysuunnitelma.

6.2 Kunnossapidon urakointi

Laaditut kohdekortit selkeyttävät alueiden hoidon tavoitteita ja toimenpiteitä. Kunnossapidon muutosvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota siihen, että työsuorituksen tekijä tietää, miten ja milloin työ tulee tehdä. Kohdekortit ja toimenpidetaulukko ovat käytännön työkaluja, joita kannattaa käyttää myös kunnossapidon seurantaan.

Kunnossapidon urakoinnissa on ongelmana resurssin riittämättömyys niittotöihin sekä töiden oikeaan ajoittamiseen esimerkiksi kasvien kukinnan suhteen. Tarvitaan uusia toimintatapoja ja yhteistyöverkostoja hoidon toteuttamiseen. Tavoitteena on löytää toimiva ja kustannustehokas yhteistyömalli, jossa huomioidaan myös puustoiset reuna-alueet.

Suuri osa kohteista soveltuu hyvin maatalouskalustolla hoidettavaksi. Tällöin kunnossapidon ulkoistaminen esimerkiksi maaseutuyrittäjälle on varteenotettava vaihtoehto. Yrittäjä voi maatalouskalustolla hoitaa esimerkiksi maisemapeltoja ja erityyppisiä niittyjä. Kunnossapidon voi urakoida yksittäiselle kohteelle tai tehdä laajemman hoitourakan esimerkiksi maisemaniittyjen hoidosta. Yrittäjän kanssa tehty sopimus voi kattaa alueen koneellisen niiton ja kohteesta riippuen myös paalauksen ja poiskuljetuksen. Myös puustoisten reuna-alueiden hoito tulee liittää sopimukseen mikäli hoitoa ei järjestetä muulla tavoin.

6.3 Vaikutukset kustannuksiin

Avoimien viheralueiden hoito on edullista verrattuna rakennettuihin viheralueisiin. Haasteena on se, että niittyjen ja maisemapeltojen hoidossa ei Eurassa vielä ole vakiintuneita käytäntöjä. Kehittämissuunnitelman kartoitusten perusteella avoimien viheralueiden hoidon taso on ollut erittäin vaihteleva. Kun tavoitteena on säilyttää ja ylläpitää avoimien alueiden ominaispiirteitä, on myös kunnossapidon kustannuksiin investoitava aiempaa enemmän.

Niittyjen kunnossapidon ja maisemapeltojen viljelyn vuosittaiset kustannukset nousevat hieman muun muassa laidunnuksen ja niittojätteen keruun myötä. Kehittämiskohteista syntyvät kustannukset riippuvat toteutettavien kohteiden määrästä ja laajuudesta. Hoitokohteiden määrä lisääntyy hieman, koska osa alueista on ollut hoidotta. Toisaalta monissa kohteissa kunnossapidon laatu on selvästi vaadittua kunnossapitoluokkaa korkeampi. Säästöä syntyy myös siitä, että osa viikoittain leikattavista nurmikoista siirtyy käyttö- ja maisemaniityiksi.

Naskinkuja A1.

7 YHTEENVETO

Eurassa on noin 55 hehtaaria A-kunnossapitoluokan avoimia viheralueita. Niityt ja pellot tarjoavat asukkaille maisemallisia elämyksiä, monipuolisia virkistysmahdollisuuksia ja elvyttäviä luontokokemuksia. Alueet ovat myös maisemallisesti, kulttuurihistoriallisesti ja ekologisesti arvokkaita.

Kehittämissuunnitelman tavoitteena on saada aikaan hoidettu, monimuotoinen niittyjen ja peltojen verkosto, jonka asukkaat tuntevat. Niittyalueita on hoidettu varsin vaihtelevasti, osaa turhankin tehokkaasti ja osaa ei juuri lainkaan. Alueilla on myös peruskunnostustarpeita puuston raivauksen suhteen. Viheralueet ovat monin paikoin varsin hajanaisia ja pieniä alueita asutuksen väleissä. Tällöin niiden hoito on haasteellisempaa kuin yhtenäisempien, laajojen kokonaisuuksien.

Kunnossapitoluokituksen myötä Eurasta löydettiin kolme arvoniittyä, viisi käyttöniittyä ja tavoitteena on aloittaa maisemakasvien viljely kolmessa kohteessa. Uutena menetelmänä voisi ottaa käyttöön laidunnuksen muuallakin kuin Luistarissa, tavoitteena on saada toimimaan myös niittojätteen keruu yksittäisillä kohteilla.

Tätä kautta saadaan parannettua alueiden niitylajiston menestymisen edellytyksiä. Suhteellisen pienellä taloudellisella panostuksella voidaan saada aikaan uudenlaisia, monimuotoisia viheralueita. Kunnossapitoluokituksen ja kohdekorttien avulla kohteiden hoito pystytään toteuttamaan tarkoituksenmukaisesti ja tehokkaasti. Käytössä olevat resurssit kohdentuvat tällöin tarkoituksenmukaisesti, eikä tuoteta yli- tai alilaatua. Tavoitteena voisi olla aloittaa niittyjen kunnossapidon laadun valvonta jossain vaiheessa. Kokemusten mukaan valvonnan avulla kunnossapidon laatu saadaan lähemmäksi tavoitetasoa, ja hoidotta jääneiden kohteiden määrä vähenee.

Euran avoimien viheralueiden hoidon kehittämistavoitteet

- Hoidetut niityt ja viljellyt pellot luovat maisemiltaan ja luonnoltaan monimuotoisen viherverkon.
- Avoimia viheralueita kehitetään niiden ominaispiirteet säilyttäen.
- Niittyjen kunnossapidon ja peltoviljelyn käytännöt ovat vakiintuneet kehittämissuunnitelman mukaisiksi.
- Lisätään monipuolisesti kunnossapidon työntekijöiden sekä asukkaiden tietoutta avoimista viheralueista ja niiden tuottamista ekosysteemipalveluista.
- Alueiden hoidon suunnitteluun, peruskunnostuksiin sekä uusiin kunnossapidon menetelmiin on varattu riittävät resurssit.
- Kunnossapidon seuranta tehdään säännöllisesti ja toimenpiteitä sopeutetaan tarvittaessa muuttuneisiin olosuhteisiin.
- Avoimet viheralueet tarjoavat asukkaille monipuolisia virkistysmahdollisuuksia.
- Talkotoiminta ja asukasyhteistyö on suunnitelmallista ja ohjattua.

Tavoitteiden saavuttaminen vaatii kunnalta lisäresursseja mm. työntekijöiden perehdytykseen, kunnossapidon laadunvalvontaan, peruskunnostusten toteutukseen, arvoniittyjen hoitosuunnitelmiin ja asukasyhteistyön kehittämiseen. Kohdekorttien tarkistus olisi syytä tehdä noin viiden vuoden välein, sillä avoimet viheralueet ovat muutosherkkiä alueita ja kunnossapitoluokkaan voi tulla myös kokonaan uusia alueita. Tavoitteena on, että avoimet alueet eivät vähene puutteellisen tai ylimitoitettun hoidon vuoksi. Tämä vaatii uutta ajattelua, jotta niityt ja pellot nähdään keskeisenä osana kunnan viherverkkoa rakennettujen viheralueiden rinnalla.

LÄHTEET

Helsingin kaupunki. Ekosysteemipalvelut taulukkona. <http://www.hel.fi/static/ymk/esitteet/ekosysteemipalvelut-taulukko.pdf>

Kangasalan kaupunki. 2019. Kangasalan avoimien viheralueiden kehittämissuunnitelma.

Kansallinen vieraslajiportaali. www.vieraslajit.fi 8.3.2021

Lahden kaupunki. 2013. Lahden viheralueohjelma 2013-2025. <https://www.lahti.fi/tiedostot/viheralueohjelma-2013-2025/> 8.12.2020

Laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 1709/2015. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20151709> 8.12.2020

Liedon kunta. 2020. Liedon rakennettujen ja avoimien viheralueiden kunnossapitoluokitus 2020.

Valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta 704/2019. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190704> 8.12.2020

Maa- ja metsätalousministeriö. 2012. Kansallinen vieraslajistrategia.

Maisemalaiduntaminen-opas. https://www.laidunpankki.fi/attachments/text_editor/140.pdf 3.9.2020

Selvitys avoimien viheralueiden nykytilasta. 2018. Hämeen ammattikorkeakoulun opinnäyte-työ. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2018121421708>

Tampereen kaupunki. 2017. Viherpalveluohjelma: Avoimet viheralueet. Maisemapeltojen ja niittyjen ylläpito 2015-2025. https://www.tampere.fi/tiedostot/m/q6qWw6l9b/Avoimet_viheralueet_20170517_lowres.pdf 28.4.2020

Viheralueiden hoitoluokitus. 2007. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 36.

Viheralueiden kunnossapitoluokitus – RAMS 2020. 2020. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 67.

Viheralueiden hoito VHT´ 14. 2014. Viherympäristöliitto ry. Julkaisu 55.

Viheralueiden kunnossapitoluokitus – RAMS 2020. Luonnos 21.11.2019. Viherympäristöliitto ry. www.eura.fi 8.12.2020

raportin kuvat: Sanna Haapala
pohjakartat: ©MML Esri Finland
kohdekorttien kartat: Katri Salminen
raportin taitto: Vivika Ahtiala

KOHDEKORTIT EURA

1. Sillankorvanpuisto, Feelinpuisto Lukkala
2. Lukkalanpuisto, Oskarinpuisto Lukkala
3. Nuutinkuja, Lukkala
4. Euran pirtin pelto, Lukkala
5. Filppulantien pelto, Filppula
6. Akintien niitty, Filppula
7. Fankkeen puisto, Fankkee
8. Rahtitien niitty, Fankkee
9. Tolppämäki, alue Tolppämäki
10. Vainionpuisto, Taskupuisto, Myllypuisto, Tolppämäenpuisto, Tolppämäki
11. Osman pellot, Osma
12. Isovahe, Isovahe
13. Eurajoen varsi, Isovahe

KOHDEKORTIT KAUTTUA

27. Luistari ja Lampunpuisto
28. Luistarin Kalmistonpuisto ja linjan alunen Laitilantien varressa
29. Tallinaukio
30. Lohiluoman uimaranta
31. Luvalahden pellot

KOHDEKORTIT KIUKAINEN

38. Kiukaisten vanhan pappilan ympäristö
39. Naskinkuja
40. Prihtikujan niitty
41. Köyliöntien niitty
42. Ojalan laitumet

14. Käräjämäki, Käräjämäki
15. Arvi Pohjalaisen puisto ja Räisälänpuisto
16. Mäkitien puisto, Vahenoja
17. Ojapuisto, Pajupuisto, Yhdyspuisto Vahenoja
18. Satakunnantien niitty, alue Vahenoja
19. Siltatien niitty, alue Vahenoja
20. Kaisankujan puisto, alue Vahenoja
21. Hilkanpuisto, Leonpuisto, Rantantien niitty, Nummi
22. Rantapuisto ja viereiset pellot, Nummi
23. Mäkipuisto, Nummi
24. Eurantie, Nummi
25. Kauttuan vanhan kylän paikka, Kauttua
26. Kontiokaari, Kirkkovainio

KOHDEKORTIT PANELIA

32. Keskuspuisto
33. Paneliankosken voimalaitoksen alue
34. Jokipuisto
35. Alinentien niitty
36. Katavistontien niitty
37. Lammashaka ja lähialueet

KOHDEKORTIT HINNERJOKI

43. Hinnerjoki matonpesupaikka
44. Kreulanranta
45. Artturinmaa

ESIMERKKIKORTTI

Kunnossapitoluokka
Pinta-ala
Kaava AK (asemakaava)
YK (yleiskaava)

A1, A2 ja A4
xxxxx m²
VL

A-kunnossapitoluokituksen
kuvaus kohdassa 3.3.

Luonto- ja
maisema-arvot

Kasvillisuus

Virkistyskäyttö

Nykytila

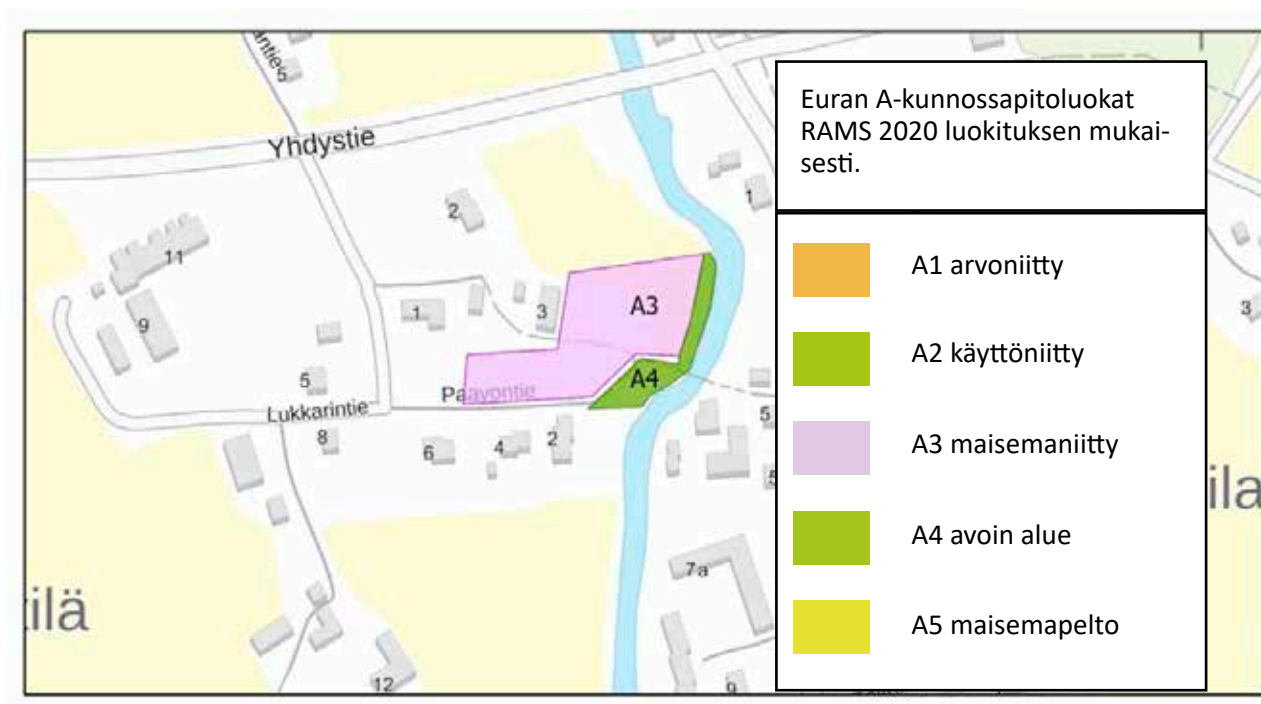
Hoidon tavoite

Kunnossapito

Toimenpiteet ja niiden ajoittaminen. Ajankohtaa ei ole mainittu, mikäli sillä ei ole mainittavaa merkitystä alueen kasvilajiston kannalta.

Muuta huomioitavaa

Kuivatus

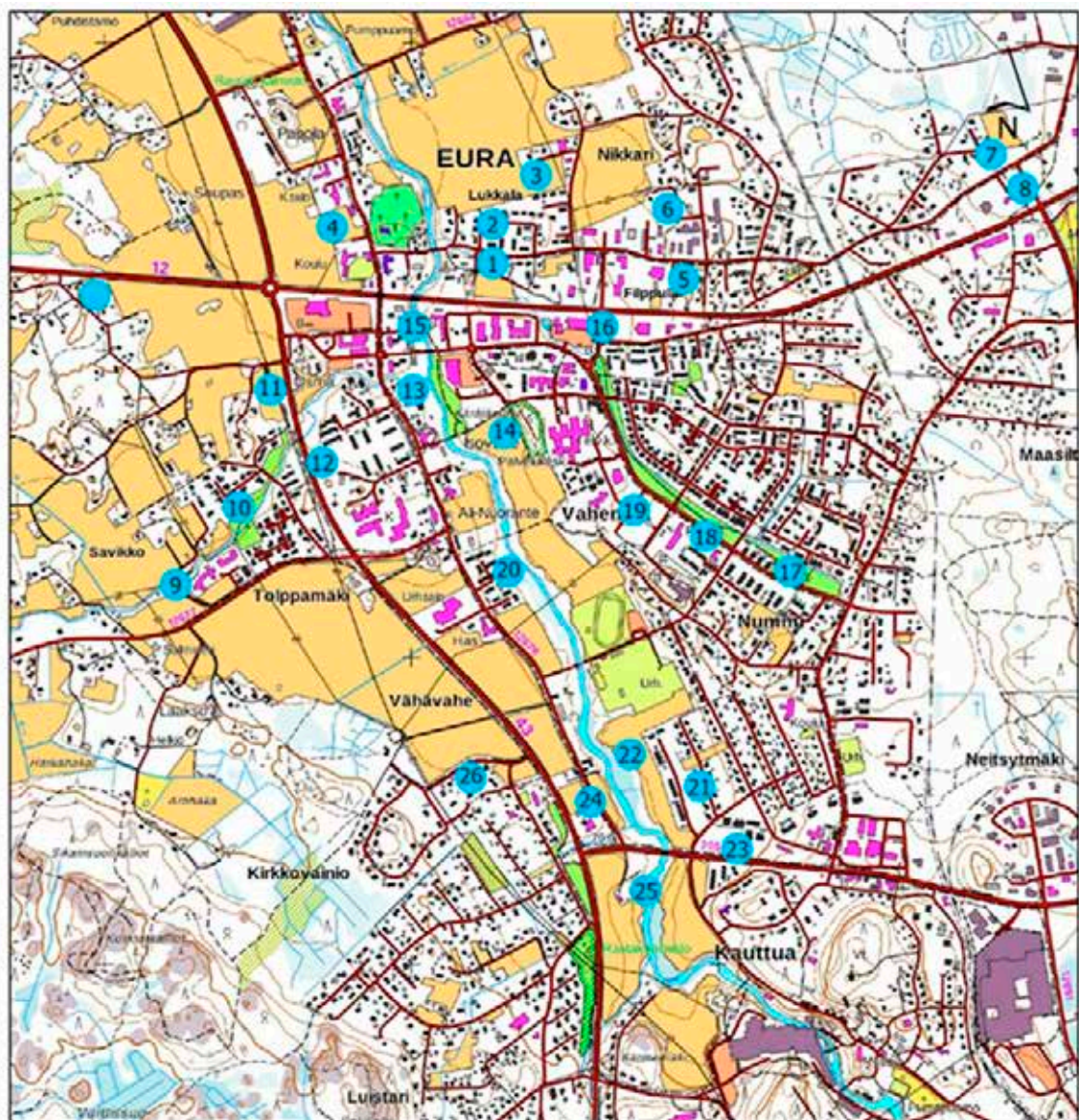
Köyliöntien niitty A3.

Ojalan laitumet A3.

KOHDEKORTIT EURA

1. Sillankorvanpuisto, Feelinpuisto alue
Lukkala
2. Lukkalanpuisto, Oskarinpuisto alue
Lukkala
3. Nuutinkuja, alue Lukkala
4. Euran pirtin pelto, alue Lukkala
5. Filppulantien pelto, alue Filppula
6. Akintien niitty, alue Filppula
7. Fankkeen puisto, alue Fankkee
8. Rahtitien niitty, alue Fankkee
9. Tolppamäki, alue Tolppamäki
10. Vainionpuisto, Taskupuisto, Myllypuisto,
Tolppamäenpuisto, alue Tolppamäki
11. Osman pellot, alue Osma
12. Isovahe, alue Isovahe
13. Eurajoen varsi, alue Isovahe
14. Kärjäjämäki, alue Kärjäjämäki
15. Arvi Pohjalaisen puisto ja Räisälänpuisto
16. Mäkitien puisto, alue Vahenoja
17. Ojapuisto, Pajupuisto, Yhdyspuisto alue
Vahenoja
18. Satakunnantien niitty, alue Vahenoja
19. Siltatien niitty, alue Vahenoja
20. Kaisankujan puisto, alue Vahenoja
21. Hilkanpuisto, Leonpuisto, Rantantien
niitty, alue Nummi
22. Rantapuisto ja viereiset pellot, alue
Nummi
23. Mäkipuisto, alue Nummi
24. Eurantie, alue Nummi
25. Kauttuan vanhan kylän paikka, alue
Kauttua
26. Kontiokaari, alue Kirkkovainio

1. Sillankorvanpuisto, Feelinpuisto

Alue Lukkala

Kunnossapitoluokka A2, A3
Pinta-ala 1135 m², 1488 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoim maisematila, näkyvyys tiemaisemassa, jokimaiseman säilyttäminen. Sillankorvanpuiston länsiosa kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön RKY Euran kirkkoymäristö.

Erityisarvot Sillankorvanpuistoa vastapäätä sijaitsee valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Euran kirkkoymäristö ja aivan puiston vieressä on Eurajoen ylittävä kaksiaukkoinen 1800-luvulla rakennettu kivisilta.

Virkistyskäyttö Sillankorvanpuistoon on tarkoitus sijoittaa puistonpenkki.

Nykytila Kirkkosillan läheisyydessä Eurajoen varressa leikattuna nurmena oleva Sillankorvanpuisto. Alueen vesistön ja ojan reunoilla kasvaa puustona leppää, tuomea, pajukkoa, lajistona löytyy jo nyt nurmitädyke, koiranputki, niittynätkelmä, kurjenmieikka, kyläkel-lukka, rohtoraunioyrtti. Maasto on tasainen. Alue rajautuu jokeen ja pohjoisreunaltaan valtaojaan, pohjoisreunassa kulkee myös sähkölinja. Ojan varressa kasvaa jättipalsamia. Feelinpuisto on Filppulantien varressa oleva puustoinen puistoalue. Alueella kasvaa pääosin mäntyä ja koivua. Ojanvarressa vieraslajina jättipalsamia.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen joelle. Monilajinen niittymäinen nurmi. Vieraslajien torjunta ojanvarressa.

Kunnossapito A2 Sillankorvanpuisto niittomurskaus 2 kertaa kesässä. Alueelle sijoitetaan puistonpenkki, nurmipolku leikataan 2-3 krt/kk puistonpenkille. Eurajoen varren ja sähkölinjan alusen raivaus kolmen vuoden välein. A3 Feelinpuiston reuna leikattuna nurmena muuten niittomurskaus 1 krt kesässä.

Muuta huomioitavaa Sillankorvanpuistossa järjestettiin talkoot syksyllä 2020, jolloin saatiin hyvin joki näkyviin. Tarkoituksena on järjestää alueella talkoot myös vuonna 2021. Soveltuu kummi-kohteeksi.

Kuivatuksen nykytilanne

2. Lukkalanpuisto, Oskarinpuisto

Alue Lukkala

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 7180 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Lukkalanpuisto avoin maisematila, näkyvyys asutuksen keskellä. Oskarinpuisto puoliavoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Alueet asutuksen keskellä. Lukkalanpuisto koiran omistajien lenkkeilyaluetta.

Nykytila Lukkalanpuisto leikattuna nurmena, alueen puustona mänty. Oskarinpuisto puustoinen, puustona koivu, mänty, lehtikuusi.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Alueen avoimena säilyminen niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. Vieraslajien poisto jättipalsami Oskarinpuistossa. Lukkalanpuiston kohdalla kulku ohjataan leikattavalla nurmipolulle.

Kunnossapito Alueiden niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. Lukkalanpuistossa 2 krt/kk leikattava nurmipolku läpi alueen.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

3. Nuutinkuja *Alue Lukkala*

Kunnossapitoluokka A4
Pinta-ala 8311 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AP-1/p, VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila, näkyvyys asutuksen keskellä.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Tallattuja polkuja kulkee poikki alueen.

Nykytila Alue koostuu tonteiksi varatusta pellosta, jossa puustona kasvaa koivuntaimia. Alueen eteläreuna puustoisempi. Alueella risteää sarkaojia sekä tallattuja polkuja, voimajohto kulkee alueen itäreunaa. Eteläreunassa olevan valtaojan varressa kasvaa vieraslajina lupiinia. Nuutinkujan pohjoispuolella oleva linjan alunen kuuluu myös alueeseen.

Hoidon tavoite Puoliavoimuuden säilyttäminen, vesakon raivaus.

Kunnossapito Raivaus 3 vuoden välein. Vieraslajien niitto.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne Alueella vanhoja sarkaojia.

4. Euran pirtin pelto

Alue Lukkala

Kunnossapitoluokka A5
Pinta-ala 10064 m²
Kaava AK, kaavamerkintä LP-1, VK-1

Luonto- ja maisema-arvot Avoim maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

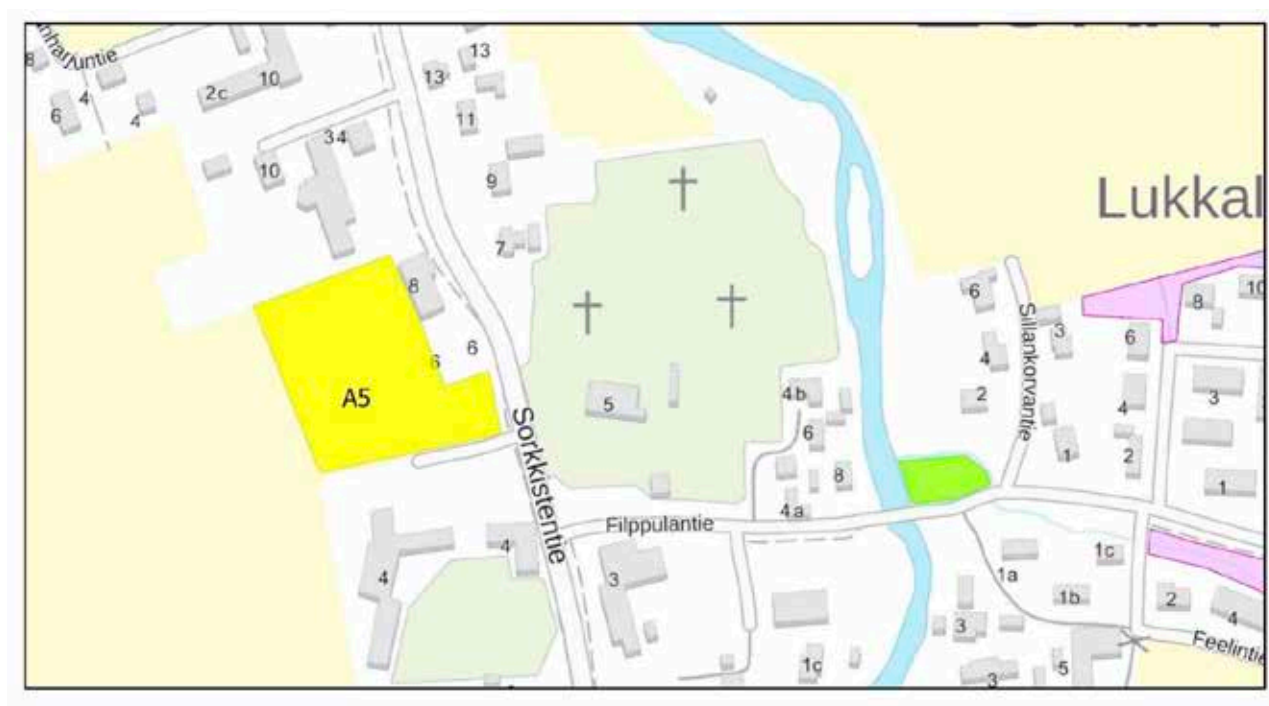
Nykytila Aktiiviviljelyssä oleva tasainen pelto.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito Pellon viljely. Kukkivien maisemakasvien viljelykiertoon soveltuva kohde. Soveltuu myös herneen viljelyyn ns. poimintapelloksi.

Muuta huomioitavaa Pelto vuokrattu.

Kuivatuksen nykytilanne

5. Filppulantien pelto *Alue Filppula*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 3566 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VL

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Filppulantien ja Kustaankujan varressa sijaitseva vanha peltoalue. Alue on tuoretta niittyä, jonka lajistona mm. hiirenvirna, nurmitädyke, koiranputki, voikukka, metsäapila, siiankärsämä, niittyleinikki, ojakellukka.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3 Hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

6. Akintie *Alue Filppula*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 3681 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VL

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Toinen alueista rajautuu kevyen liikenteen väylään, toinen tiehen.

Nykytila Akintien varressa sijaitsevat alueet. Puoliavoimet alueet tienvarressa on niittymäisen kasvillisuuden valtaamaa, lajistona mm. hiirenvirna, nurmitädyke, koiranputki, voikukka, metsäapila, siiankärsä, niittyleinikki, kissankello. Puustona mäntyä ja kuusta.

Hoidon tavoite Puoliavoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3 Hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

7. Fankkeen puisto *Alue Fankkee*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 10522 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AL, VL, TY

Luonto- ja
maisema-arvot

Avoin ja puoliavoin maisematila, näkyvyys tiemaisemassa. Alueelle voi pitkällä tähtäimellä kohdistua muutospaineita. Toistaiseksi alueella on kuitenkin merkitystä suojaviheralueena, joka sijoittuu näkyvään maisemapaikkaan.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Rajautuu pohjoisreunaltaan leikattuun nurmipolkuun.

Nykytila Fankkeentien varrella oleva heinävaltainen avoin peltoalue aluskasvillisuutena mm. ojakellukka, maitohorsma, pujo, koiranputki. Puustona mäntyä, koivua, lehtikuusta. Maasto on suhteellisen tasainen. Pohjoisreunassa puutarhajätettä ja tuhkaa. Fankkeentien ojan varressa vesakkoa peittämässä näkymää. Rajautuu pohjoisreunassa asukkaan leikkaamaan nurmeen, eteläreunassa tiehen.

Hoidon tavoite Avoimuuden palauttaminen ja säilyttäminen, maiseman monipuolistaminen, vieraslajien poisto. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito Puustoa poistetaan niin, että alueen hoito on helpompaa. Ojanvarret raivattava. Hoidonäyttöniittomurskaus kerran kesässä tai vaihtoehtona laidunnus.

Muuta huomioitavaa Alue soveltuu laidunnukseen. Tarvitsee erillisen laidunnussuunnitelman.

Kuivatuksen nykytilanne Alue rajautuu avo-ojiin sekä alueen keskellä on oja.

8. Rahtitien niitty

Alue Fankkee

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 7097 m²
Kaava AK, kaavamerkintä K, LT

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Kevyen liikenteen väylä kulkee Fankkeentien ja Rahtien varrella olevan alueen länsireunassa.

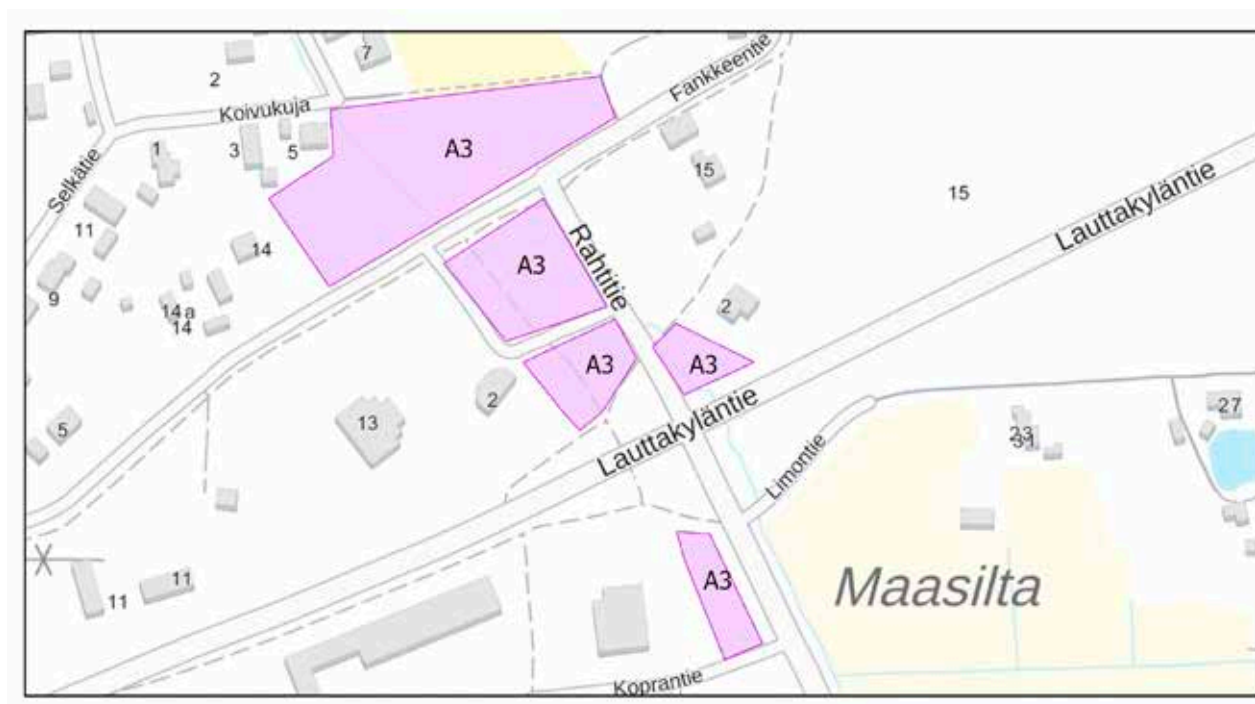
Nykytila Fankkeentien ja Rahtitien läheisyydessä oleva alue, joka koostuu kolmesta eri alueesta. Alueet ovat leikattuna nurmena, lajisto mm. nurmitädyke, siiankärsämä, voikukka, koiranputki. Alue on tasainen ja sitä ympäröi ojat. Kesällä 2020 nurmi jätetty leikkaamatta. Alueeseen kuuluu myös viereisen p-paikan viheraluetta, jota on leikattu.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen, maiseman monipuolistaminen, vieraslajien poisto. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Säilyttää alue avoimena sekä muuttaa lajistoa niitty-mäisempään suuntaan.

Kunnossapito A3: Hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

9. Tolppämäki *Alue Tolppämäki*

Kunnossapitoluokka A4, A5
Pinta-ala 5795 m², 47260 m²
Kaava AK ja AR
YK kaavamerkintä AP

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Toinen alueista rajautuu kevyen liikenteen väylään.

Nykytila Hoivakoti Kultaruskon läheisyydessä Savikontien varrella oleva vanha peltoalue, jossa kasvaa koivuvesakkoa ja männyn taimia. Heinävaltainen aluskasvillisuus, suhteellisen tasainen maastonmuodoltaan. Alueeseen kuuluu myös Savikon puolella oleva pelto-alue, joka viljelykäytössä.

Hoidon tavoite A4 Avoimuuden säilyttäminen, maiseman monipuolistaminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A4 vanhan pellon osalta hoitona niittomurskaus kerran kesässä, A5 Ryymintien pellon osalta säilyminen viljelykäytössä.

Muuta huomioitavaa Pelto vuokrattu.

Kuivatuksen nykytilanne

**10. Vainionpuisto, Taskupuisto, Myllypuisto, Tolppamäenpuisto Ahmasojan varrella
Alue Tolppamäki**

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 14506 m², 3782 m²
Kaava AK, kaavamerkintä P, VL

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Asutuksen keskellä.

Nykytila Ahmasojan varressa Tolppamäessä ovat puistot Vainionpuisto, Myllypuisto, Tolppamäen puisto, jotka leikattuna nurmena. Vainion- ja Myllypuistoissa kasvaa puustona mäntyä ja koivua. Kasvillisuus nurmimaista ja melko yksipuolista. Ahmasojan reunat tulvaniittyä, joka paikoitellen pusikoitunut. Taskupuistosta Ahmasojan ylitse Vainionpuistoon johtaa huonokuntainen silta, sillan eteläpäässä kasvaa jättiputki, joka syksyllä 2020 oli myrkytetty. Aluetta tulee tarkkailla, ettei jättiputki lähde uudelleen kasvamaan. Voimalinjan alunen Laitilantien suuntaisesti kasvaa katajaa, pihlajia, vesakkoa, osakseen myös leikattuna nurmena.

Hoidon tavoite A3 Avoimuuden säilyttäminen, maiseman monipuolistaminen, vieraslajien poisto. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. A4 hoitona raivaus 3 vuoden välein, voimalinjan alunen, nurmen osalta niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

11. Osman pellot

Alue Osma

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 4507 m², 38029 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP
YK V, EV, P-3

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Maisemallisesti merkittäviä peltoalueita, joissa viljellään viljakasveja. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Asutuksen keskellä.

Nykytila Aktiivisessa viljelykäytössä olevia peltolohkoja kantatie 43 molemmin puolin. Kantatien 43 idänpuoleinen peltolohko kulkee Ahmasojan varrella. Alue rajautuu luonnontilaiseen reunavyöhykkeeseen. Ahmasojan varren reunavyöhykkeen maasto viettää ojaan päin, alue on reheväkasvuinen pajukon ja vesakon valtaama, syksyllä 2020 eteläpäädyssä sillan vieressä kaivettiin vesiputkea, jonka takia maanpinta on mulloksella.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen peltoalueella. Reunavyöhykkeellä maiseman monipuolistaminen.

Kunnossapito A5 hoitona peltojen viljely. Kantatie 43 itäisellä puolella oleva pieni pelto sopii kukkivaksi maisemapelloksi ns. poimintapelloksi. A4 reunavyöhyke hoitona vesakon raivaus 3 vuoden välein, yksittäisiä isompia puita, puuryhmiä jätetään alueelle.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

12. Isovahe Alue Isovahe

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 16319 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Asutuksen keskellä. Tallattu polku alueen eteläreunassa.

Nykytila Laitilantien itäpuolella oleva puistoalue, kunnan varikon vieressä. Alue leikattuna nurmena. Eteläreunassa kulkee tallattu polku Laitilantien ylitse. Alueen keskellä mäki. Laitilantien läheisyydessä kaivettu vesijohto kesällä 2020 ja sen vuoksi puustoa poistettu ja maata kaivettu koko tien vierustan osuudella. Alue on puustoinen puustona mäntyä, koivua, kuusta, keskellä pieni haavikko.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. Puustoisempien alueiden kasvualustat jätetään leikkaamatta. Alueelle leikataan nurmipolku 2-3 kertaa kuukaudessa kulke- mista varten.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

13. Eurajoen varsi *Alue Isovahe*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 7378 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AL, VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila Eurajoen varressa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Asutuksen keskellä. Eurajoen varressa.

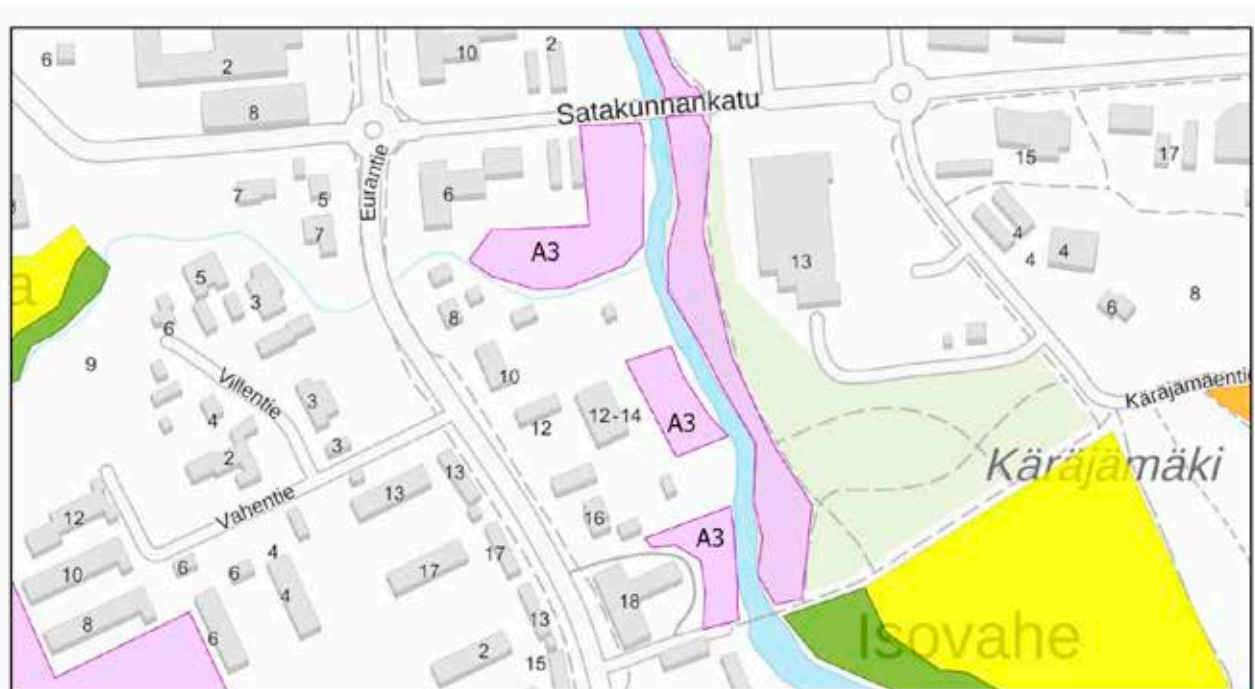
Nykytila Eurajoen varren länsipuolella olevat hoidetut nurmialueet (3 kpl), Satakunnantien lähellä oleva alue tullut kunnan omistukseen syksyllä 2020. Alueet leikattuna nurmena.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

14. Käräjämäki Alue Käräjämäki

Kunnossapitoluokka A1, A4, A5
Pinta-ala 3330 m², 5003 m², 24042 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VL/s, MT/s

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon monimuotoisuuskohde. Keskeisellä paikalla päiväkodin ja palvelukodin läheisyydessä.

Erityisarvot Kohteiden vieressä sijaitsee rautakautinen kalmistoalue Käräjämäki ja sen ympäristö.

Virkistyskäyttö

A1 tallattu polku alueen länsireunassa mukailee vanhaa tienpohjaa. A5 alueen sekä Käräjämäen välissä kulkee vanha tienpohja, joka on osa suosittua virkistysreittiä. A4 alueen pellon puoleisella reunalla kulkee tallattu polku.

Nykytila

Kohteeseen kuuluu kolme aluetta. Käräjämäen itäpuolella sijaitseva nurmialue. Alueella kasvaa puustona koivua ja mäntyä, niittylajistona nurmitädyke, koiranputki, niittynätkelmä, keltamatar, siiankärsä, kissankello, kultapiisku. Maasto on tasaista, kasvuolosuhteiltaan lämmin rinne. Koivuissa linnunpönttöjä 3 kpl. Pelto viljelyksessä. Pellon jatkeena oleva puoliavoin rantavyöhyke, jossa kasvaa mm. tuomea, raitaa, koivua, pajua, vadelmaa, taikinanmarjaa, vuohenputkea, pujoa, voikukkaa, maitohorsmaa, joen varressa vieraslajina jättipalsamia.

Hoidon tavoite

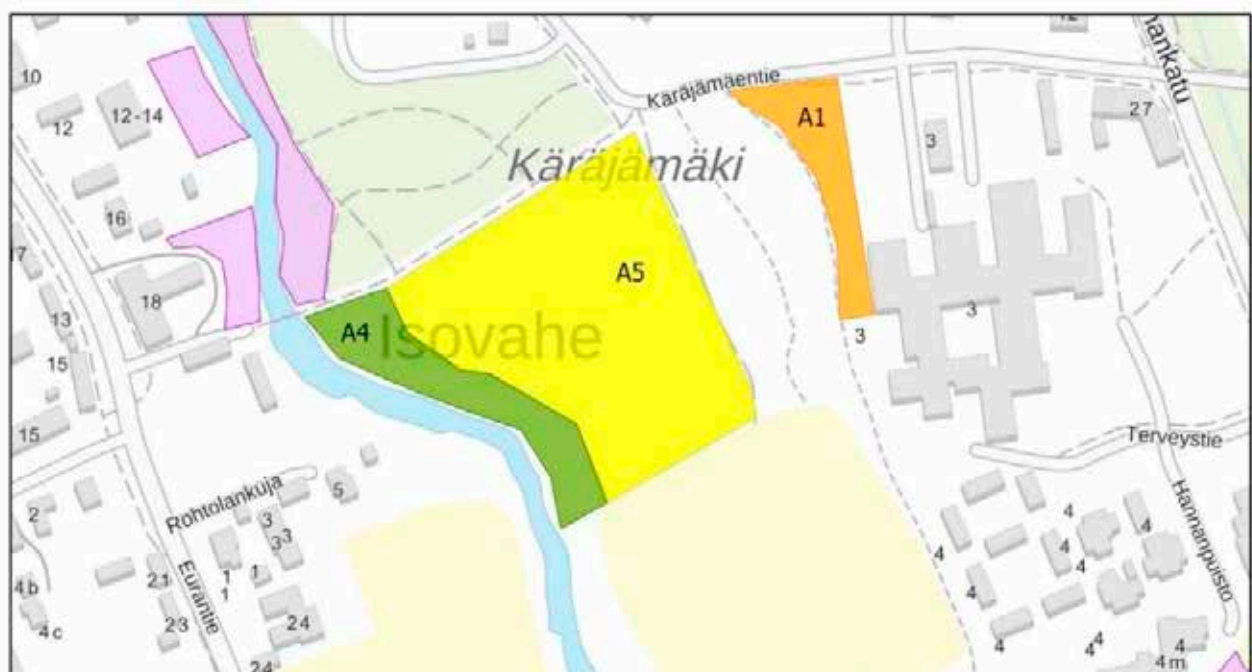
A1 Avoimuuden palauttaminen ja säilyttäminen, mäntyjen poisto alueelta niin että alueen pohjoispäätyyn jätetään vahvemmat ja vanhimmat männyt. Alueella olevia huonokuntoisia koivuja karsitaan, koivuryhmiä jätetään. A5 pellon säilyminen viljelyksessä. A4 Pellon reunavyöhykkeen hoito avoimuuden lisääminen, luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito

A1: Niitto kaksi kertaa kesässä, niittojätteen poiskeruu mahdollisuuksien mukaan. Pelto A5 viljelyksessä, pellon läheisyydessä olevat tienpientareet niittomurskataan kerran kesässä, ojanvarren vesakot poistetaan. A4 hoitona vesakon poisto 3-4 vuoden välein, jättipalsamin torjunta. A5 maisemapelto soveltuu poimintapelloksi.

Muuta huomioitavaa

Alueella potentiaalia mm. ympäristökasvatuksen näkökulmasta, johtuen virkistyskäytöstä, päiväkodin ja palvelutalon läheisyydestä. Vaatii erillisen suunnitelman.

15. Arvi Pohjalaisen puisto ja Räisälänpuisto *Alue Käräjämäki*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 5826 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP, VP/s

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Jokirantamaisema.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Arvi Pohjalaisen puisto ja Räisälän puisto Eurajoen varressa, alueen puistokäytävän varrella sijaitsee penkkejä.

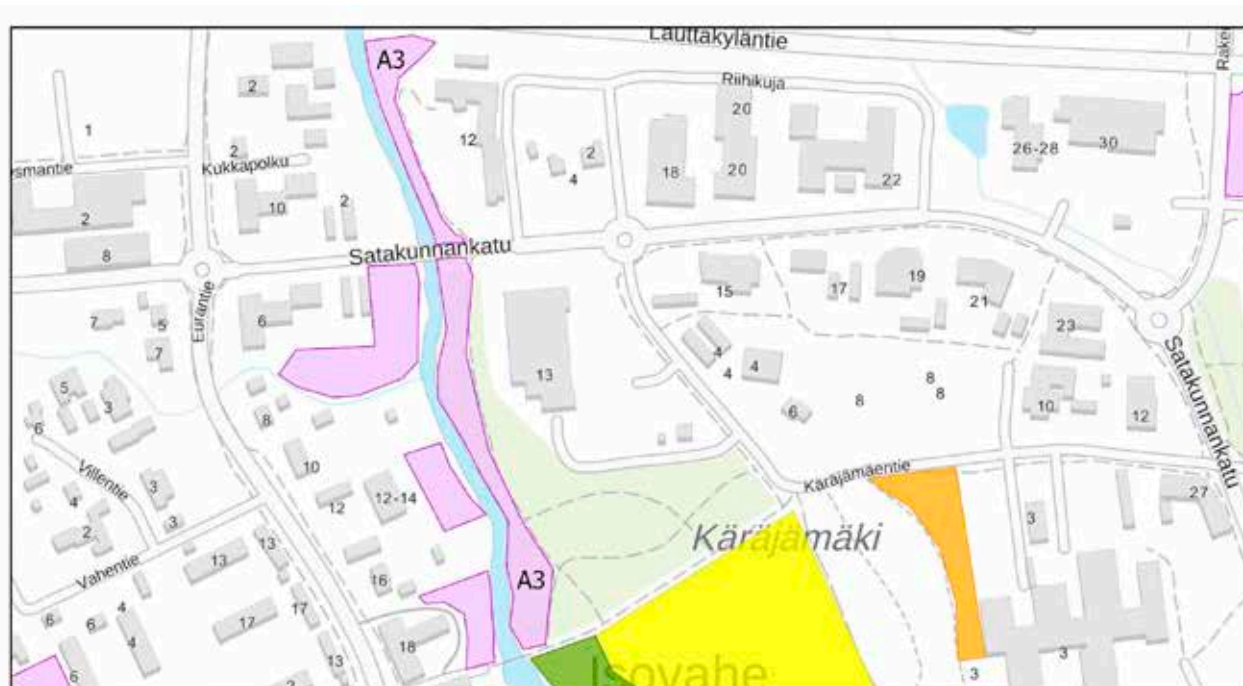
Nykytila Puistoalueella kasvaa puustona tervaleppää, koivua, aluskasvillisuudessa siankärsämöä, nurmitädykettä, pihatähtimö. Alueella myös yksi linnunpönttö. Joen rannalla kasvaa vieraskasvina jättipalsamia.

Hoidon tavoite Avoimuuden palauttaminen ja säilyttäminen. Jokimaiseman avaaminen.

Kunnossapito A3 alueet niittomurskataan kaksi kertaa kesässä joen puoleiselta viherkaistalta niin pitkälle joen läheisyyteen, kun pystytään. Puuryhmät kierretään eli jokaista puuta ei tule erikseen kiittää.

Muuta huomioitavaa Arvi Pohjalaisen puiston eteläpääty soveltuisi lammaslaitumeksi kts. esimerkki ympäristökasvatus.

Kuivatuksen nykytilanne

16. Mäkitien niitty Alue Vahenoja

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 7116 m²
Kaava AK, kaavamerkintä KL

Luonto- ja
maisema-arvot Avoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

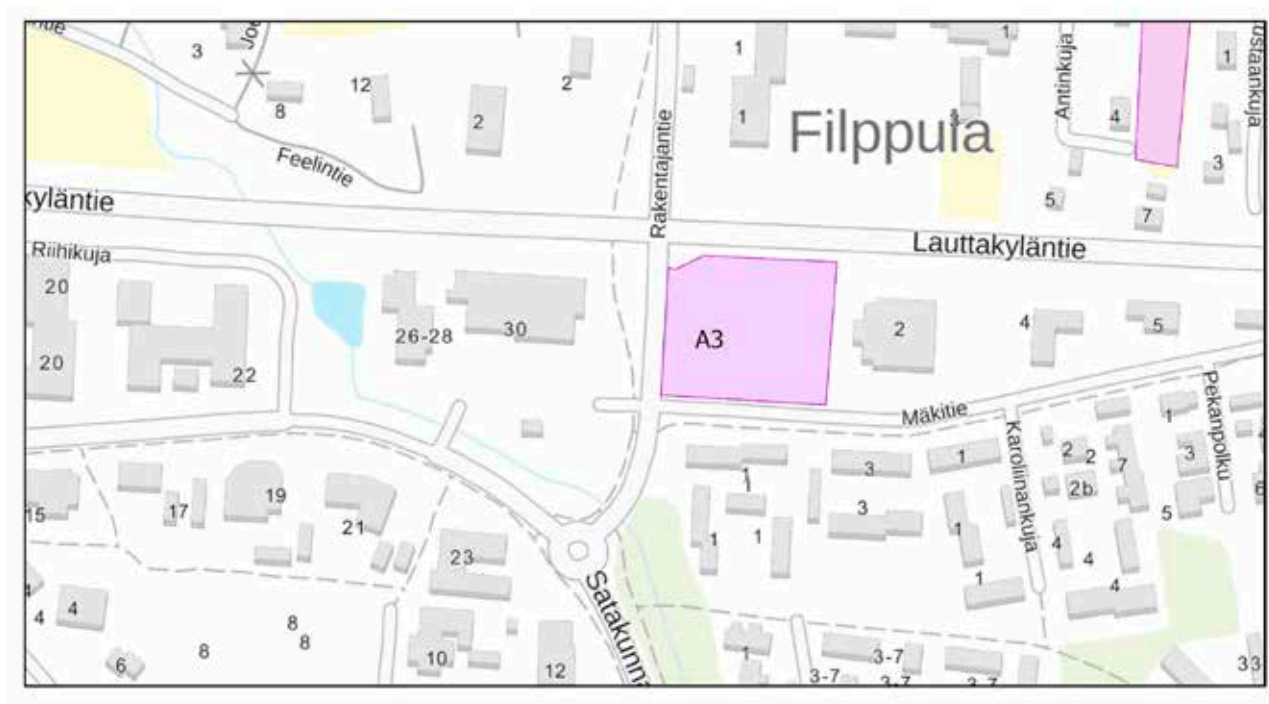
Nykytila Avoin niittymäinen nurmialue Mäkitien läheisyydessä. Rajautuu Mäkitiehen ja Rakentajantiehen.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa Alueella kaksi mainoskylttiä.

Kuivatuksen nykytilanne

17. Ojapuisto, Pajupuisto, Yhdyspuisto Alue Vahenoja

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 6859 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila Satakunnankadun varsi. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Satakunnantien varrella sijaitsevat leikatut nurmialueet. Alueeseen kuuluu kolme eri kohdetta.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 alueet niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. Alueet rajataan puustoon, avoimet tien läheisyydessä olevat alueet kuuluvat hoidettavaan alueeseen, runsaspuustoisten alueiden alukset jätetään leikkaamatta.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

18. Satakunnantien niitty *Alue Vahenoja*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 3631 m²
Kaava AK, kaavamerkintä P

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila Satakunnankadun varsi. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Satakunnantien varrella sijaitseva leikattu nurmialue. Ei mainittavaa kasvillisuutta, alueen keskiosassa kasvaa yksi koivu.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

19. Siltatien niityt *Alue Vahenoja*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 19152 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AK, AP

Luonto- ja maisema-arvot Avoim maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Kohde neljänä eri alueena, alueelle rakennettu tiestö. Alueella kasvaa mm. saunakukkaa, koiranputkea, pujoa. Toiveena kunnalla saada alueet maisemapelloiksi, vaatii erillisen suunnitelman ja todennäköisesti pitkäaikaisen työn.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Maiseman monipuolistaminen.

Kunnossapito A3 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. Sopivat myös maisemapelloiksi mutta vaativat erillisen perustamissuunnitelman.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

20. Kaisankujan puisto *Alue Vahenoja*

Kunnossapitoluokka A2
Pinta-ala 6855 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VL

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Alue viereisten taloyhtiöiden virkistysalueena. Eteläpäässä nuotiopaikka.

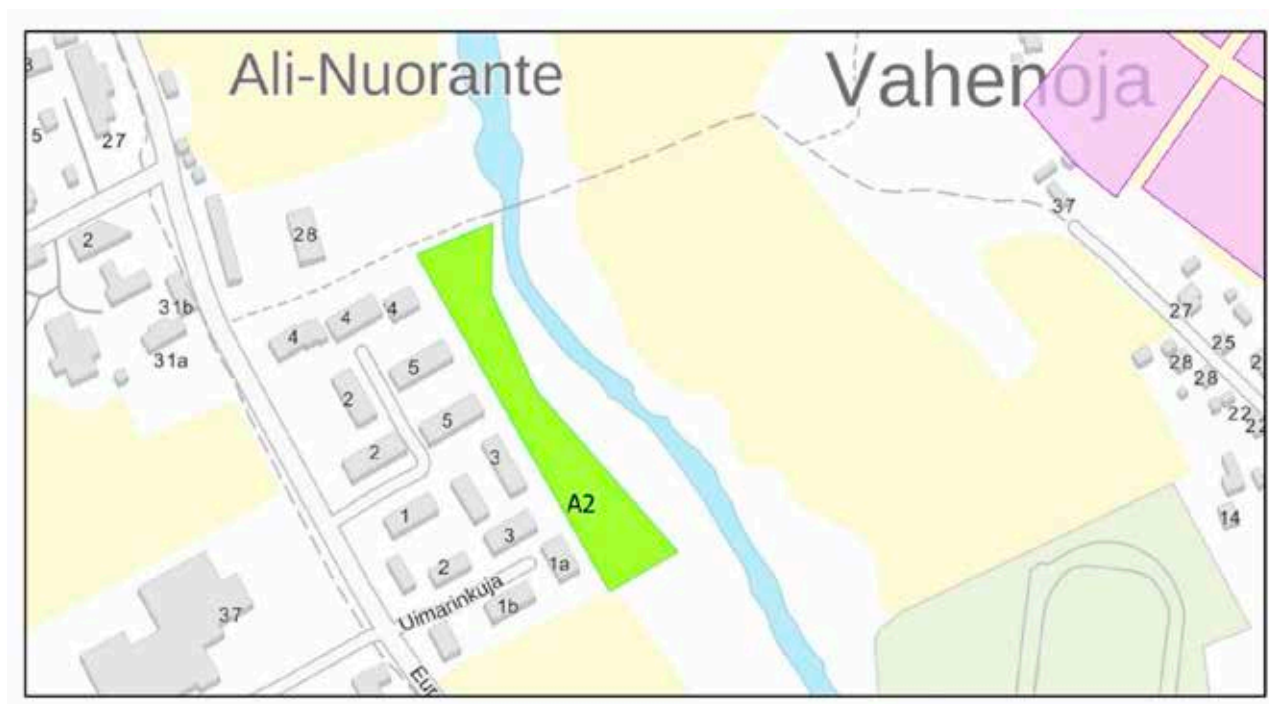
Nykytila Viheralue on osittain leikattuna nurmena, jota hoitaa osittain kunta osittain viereiset taloyhtiöt. Rannan läheisyydessä tulvaniittyä, osmankääpää ja pajukkoa. Rannan tuntumassa kasvaa isompana puuna mm. tervaleppää ja myös pajukkoa. Alueelle johtava polun varsi hyvin hoidettu, taloyhtiön asukkaat hoitavat polun. Luonnontilaisella alueella jonkin verran puutarhajätettä ja sitä myöten siellä paikoitellen kasvaa puutarhakarkulaisia perennoja, samoin koristepensaita.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito Maisemaniitty A2 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. Vesakon poistoa 3 vuoden välein joen varrelta näkymien säilyttämiseksi. Huolehdittava ettei puutarhakarkulaiset pääse villiintymään alueella.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

21. Hilkanpuisto, Leonpuisto, Rantatien niitty *Alue Nummi*

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 4530 m², 7334 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP, AO

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Alueet asutuksen keskellä. Näkyvyys tiemaisemassa.

Nykytila Alueeseen kuuluu Hilkanpuisto, Leonpuisto ja Rantatien niitty. Avoimien puistojen osalta maastonmuoto tasainen, Hilkanpuiston länsireunassa kukkula, jossa kasvaa muutama puu ja pensas. Kasvillisuutena vuohenputki, voikukka, paimenmatara, ketotädyke, mesiangervo, niittyleinikki, ahosuolaheinä. Alueilla kasvaa myös vieraslajina lupiinia, jota tulisi poistaa. Sama kasvillisuus vallitseva myös Leonpuistossa. Rantatien varren alue puustoinen, alueella kasvaa koivuja, kasvillisuuden seassa myös lupiinia.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien poisto.

Kunnossapito A3 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. Avoin alue A4 raivaus kolmen vuoden välein, isommat puuryhmät säilytetään, vesakko poistetaan. Vieraslajien poisto.

Muuta huomioitavaa Hilkanpuisto ja Leonpuisto soveltuu laidunnukseen.

Kuivatuksen nykytilanne

22. Rantapuisto ja viereiset pellot *Alue Nummi*

Kunnossapitoluokka A4, A5
Pinta-ala 4530 m², 51380 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Jokimaisema. Pellon reunavyöhyke, pellon ja joen välissä.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Peltolohkon keskellä Peltotien jatkeena tallattu polku urheilukeskukseen. Alueella talvisin hiihtolatu.

Nykytila Viljellyt pellot Nummen alueella sekä Eurajoen varressa oleva puustoinen reunavyöhyke.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A4 vesakon poistoa rannasta jokimaiseman esille saamiseksi kolmen vuoden välein. Rautauksessa poistetaan vesakkoa, sekä vanhempia huonokuntoisempia puita. A5 hoitona peltojen viljely.

Muuta huomioitavaa Pellot vuokrattu. Pelto-alue urheilukentän vieressä soveltuu maisemakasvien viljelyyn.

Kuivatuksen nykytilanne

23. Mäkipuisto Alue Nummi

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 9739 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohte. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Tallattu polku ojan vartta pitkin Keskitieltä Turuntielle.

Nykytila Puoliavoin alue, jossa puustona koivua alikasvustona koiranputki, niittyleinikki, nokkonen, voikukka, suolaheinä, hiirenvirna, ketotädyke, nurmilauha, paimenmatara. Vientotien läheisyydessä epätasaisuutta. Hienot maisemamännyt Jukolan lähellä rinteessä. Ojan vierustaa pitkin kulkee tallattu polku Keskitieltä Turuntielle.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. Jukolan läheisyydessä olevien kilpikaarnamäntien esille otto lähipuustoa raivaamalla.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne Alueen itäreunassa kulkee oja.

24. Eurantie Alue Nummi

Kunnossapitoluokka A3, A4, A5
Pinta-ala 4065 m², 1877 m², 15186 m²
Kaava YL, kaavamerkintä AP, MT, EV VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohte. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Eurantien länsi- ja itäpuolella sijaitsevat peltolohkot, rantakaista ja niitty. Ranta-alue viettää jokeen, osittain tulvaniittyä. Alueella kasvaa jonkin verran puustoa ja pensaikkoa, jotka sulkevat osittain näkymiä joelle. Rantakaistan lajistona harmaaleppää, pajukkoa, mustaherukkaa, mesiangervoa, nokkosta, niittyleinikkiä, vuohenputkea, pujoa. Joen läheisyydessä alavalla maalla tulvaniittyä. Maasto on paikoin epätasaista. Turuntien varressa olevalla avoimella alueella kasvaa niityn lajistoa mm. siiankärsä, idänukonputki, niittynätkelmä, linnunherne, vuohenputki ja vadelma. Ojarummun päällä kasvaa vieraslajina yksittäinen lupiini. Alueen länsireunaa kaivettiin syksyn 2020 aikana vesiputkea, joten nyt alue mulloksella.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3: Avoimen niityn niittomurskaus ensimmäisenä vuotena 2 kertaa kesässä, kesäkuu ja elokuu, jonka jälkeen niittomurskaus kerran kesässä. Pajukkoa raivattava ensin. A4 Rantavyöhyke vesakon poistoa rannasta, niin että näkymä joelle säilyy. Peltolohkot A5 viljelyn jatkuminen.

Muuta huomioitavaa Pellot vuokrattu.

Kuivatuksen nykytilanne Pelto ojaton, alueen vedet pintavaluntana Eurajokeen. Turuntien suuntaisen sivuojan kunto hyvä.

25. Kauttuan vanhan kylän paikka

Alue Kauttua

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 5900 m², 7113 m²
Kaava OYK, kaavamerkintä MA

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohte. Näkyvyys tiemaisemassa. RKY aluetta.

Erityisarvot Kauttuan vanhan kylän paikka on muinaismuistolain suojelema muinaisjäännös. Alue kuuluu Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön RKY Kauttuan ruukki- ja paperitehdasyhdyskuntaan.

Virkistyskäyttö Alueella sijaitsee Kauttuan matonpesupaikka sekä joen rannassa on pieni laituri. Alueen lähellä sijaitsee yksityinen päiväkot.

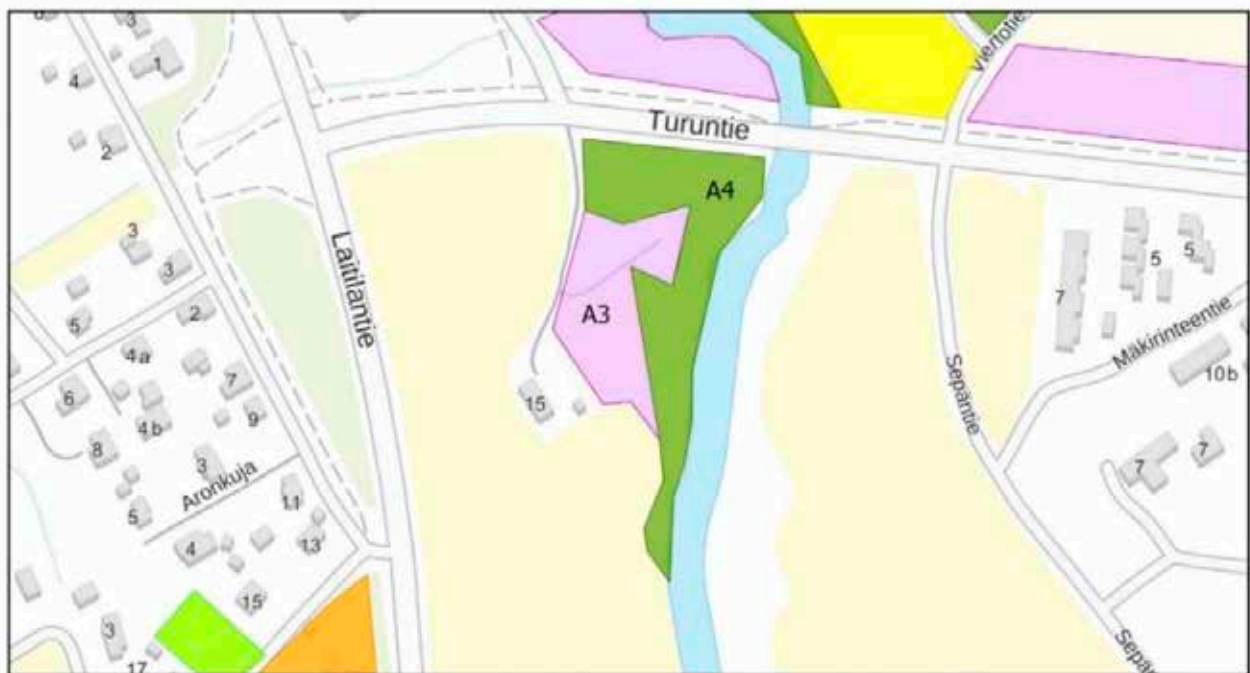
Nykytila Eurajoen rannassa runsasta puustoa ja pensaikkoo, leppiä, koivuja Turuntien puoleisessa päädyssä. Jokiuoma on melko matala ja jokivarsi on umpeenkasvanut; pajut, tuomet ja muut lehtipuut peittävät näkyvyyden joelle kokonaan. Alue viettää jokeen päin. Kasvillisuutena vadelma, koiranputki, metsäkurjenpolvi, niittyleinikki, puna-ailakki, muutama kataja. Matonpesupaikan vierisellä lohkolla kasvaa lupiinia, hävitettävä vieraslaji. Matonpesupaikan läheisyydessä maa epätasainen. Alueen lävitse on syksyllä 2020 kaivettu vesiputki, jonka vuoksi maanpinta on mulloksella. Aluetta hoitaa Euran nuorten työpaja Adoptoi monumentti -kohteena. Lähellä oleva päiväkot on kylvässä alueella kukkaniittyä keväällä 2021.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3: Avoimen niityn niittomurskaus ensimmäisenä vuotena 2 krt kesässä, kesäkuu ja elokuu, jonka jälkeen niittomurskaus 1 krt/kesä. A4 Rantavyöhyke vesakon poistoa rannasta, niin että näkymä joelle avautuisi. Myös huonokuntoisempaa puustoa poistettava rannan tuntumasta. Vieraslajien torjunta.

Muuta huomioitavaa Hyvä laidunnuskohde. Vaatii selkeän laidunnussuunnitelman.

Kuivatuksen nykytilanne

26. Kontionkaari Alue Kirkkovainio

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 8635 m², 5760 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP, YO, VL

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohte. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Alue käsittää Kontionkaaren tien varressa olevat avoimet alueet, jotka nykyisellään niittymäisenä nurmena. Sekä voimajohtolinjan aluset Pöröläntien läheisyydessä. Kontionkaaren tien vieressä puustorivinä koivua, alikasvustona voikukka, koiranputki, apila, niittynätkelmä, leskenlehti, siiankärsämä, ketotädyke, kylänurmikka, niittyleinikki. Alueet maastoltaan tasaisia. Voimajohtolinjan alusten maasto epätasaisista ja paikoitellen kivikkoista.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 alue on seuraavat 100 vuotta Panelian koskenvoima Oy:n hallinnassa, joka vastaa A3 alueiden kunnossapidosta ja kehittämisestä. Alueille istutetaan puita hiilinieluksi. A4 alueiden hoitona raivaus 3-5 vuoden välein.

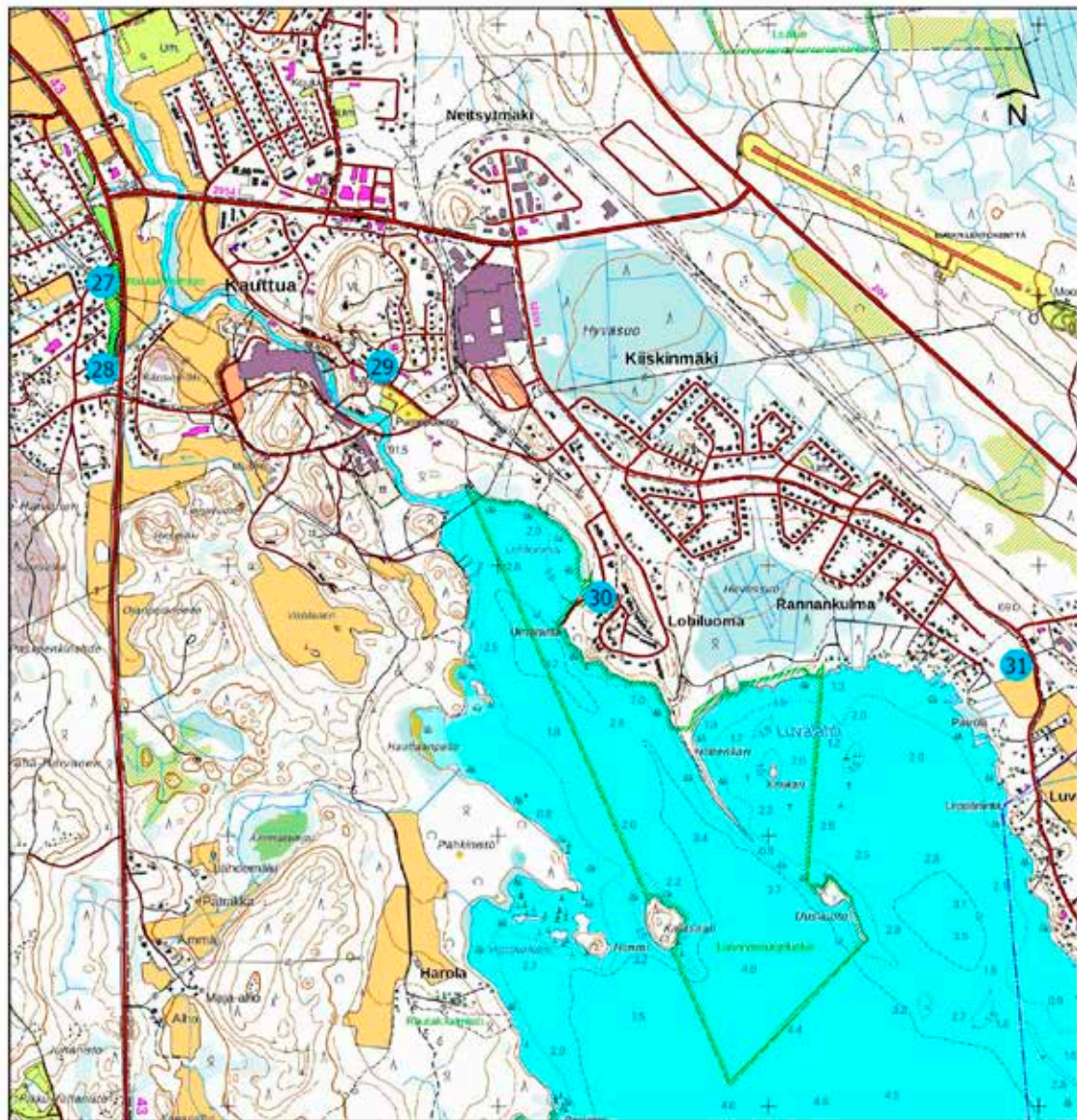
Muuta huomioitavaa Isompi A3 lohkoista soveltuu laidunnukseen.

Kuivatuksen nykytilanne

KOHDEKORTIT KAUTTUA

- 27. Luistari ja Lampunpuisto, alue Kauttua
- 28. Luistarin Kalmistonpuisto ja linjan alunen Laitilantien varressa, alue Kauttua
- 29. Tallinaukio, alue Kauttua
- 30. Lohiluoman uimaranta, alue Kauttua
- 31. Luvalahden pellot, alue Kauttua

27. Luistari ja Lampunpuisto *Alue Kauttua*

Kunnossapitoluokka A1, A2
Pinta-ala 10 045 m², 1801 m²
Kaava AK, kaavamerkintä SM, VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Näkyvyys tiemaisemassa. RKY aluetta.

Erityisarvot Luistari on yksi Suomen merkittävimmistä rautakauden kalmistoalueista ja pohjoismaiden laajin. Luistari kuuluu Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön RKY Kauttuan ruukki- ja paperitehdasyhdyskuntaan. Laidun on kunnan asukkaille tärkeä paikka.

Virkistyskäyttö Laitumella on muinaispuisto, jossa kesällä laiduntavat lampaat. Laitumella kulkee opastettu reitti. Muinaispuiston yhteydessä on näyttelytila. Luistarin laidunalue on suosittu retki/virkistyspaikka.

Nykytila Alueeseen kuuluu mm. Luistarin muinaismuistoalue, jota lampaat laiduntavat. Alueella kasvaa puustona koivua ja kuusi, lajistona mm. ketotädyke, poimulehti, niittynätkelmä, särmäkuisma, siankärsämö. Vastaavia lajeja löytyy varsinaisen laitumen vierestä Luistarintien varrelta, jonne laidunta voisi laajentaa. Luistarintien pohjoispuolella on Lampunpuisto, jonka ylitse kulkee voimalinja. Alueen kasvillisuus on heinävaltaista.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Laiduntamisen jatkaminen ja laidunalueen laajentaminen. Luistarintien toisella puolella oleva voimalinjan alunen Lampunpuisto pidetään avoimena.

Kunnossapito A1: Laidunnusta jatketaan. Muuta osaa alueesta niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. A2 alue niittomurskataan kerran kesässä.

Muuta huomioitavaa Luistarin alue on merkittävä muinaismuistoalue. Laidunta voitaisiin laajentaa niin, että Luistarintien läheisyydessä oleva niittymäinen alue otettaisiin laitumeen mukaan. Vaatii erillisen suunnitelman.

Kuivatuksen nykytilanne

**28. Luistarin kalmistopuisto ja linjan alunen Laitilantien varressa
Alue Kauttua**

Kunnossapitoluokka A2, A3
Pinta-ala 6531 m², 7429 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin ja puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohte. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot Laitilantien viereinen linjan alunen kuuluu osaltaan Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön RKY Kauttuan ruukki- ja paperitehdas-yhdyskuntaan.

Virkistyskäyttö

Nykytila Puustona Kalmistonpuistossa kasvaa mm. lehtikuusta, mäntyä, koivua, pihlajaa, tuomea ja muutamia tammen taimia, pensaana taikinanmarjaa. Alueen länsireunassa Luistarintien varressa kasvillisuutena mm. taikinanmarja, ojakellukka, kurjenpolvi, ahomansikka, niittyleinikki, puna-ailakki, mesiangervo, sikoangervo, vuorikaunokki, koiranputki, paimulehti, vadelma, niittynätkelmä, hiirenvirna. Alueen länsipäädyssä linjan alla kasvaa vieraslajina jättipalsamia. Laitilantien varressa oleva linjan alunen niittäen hoidettu niittymäinen nurmi.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien poisto.

Kunnossapito A2 alue niittomurskataan kaksi kertaa kesässä. A3 hoitona vesakon poistoa 3 vuoden välein, pyritään pitämään Kalmistonpuisto puoliavoimena estämällä vesakon kasvua.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

29. Tallinaukio *Alue Kauttua*

Kunnossapitoluokka A2
Pinta-ala 1386 m²
Kaava AK, kaavamerkintä YY-1/s-3

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot Tallinaukio kuuluu Valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön RKY Kauttuan ruukki- ja paperitehdasyhdyskuntaan.

Virkistyskäyttö

Nykytila Tallinaukio sijaitsee keskeisellä paikalla Kauttuan ruukissa. Alue on kuiva ja ketomainen.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A2 niitto 2-3 kertaa kesässä. Niittojätteen keruu.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

30. Lohiluoman uimaranta *Alue Kauttua*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 5753 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP, VP/s

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Monimuotoinen alue, jossa erilaista toimintaa luontopolku, uimaranta, veneranta, leikkipuisto.

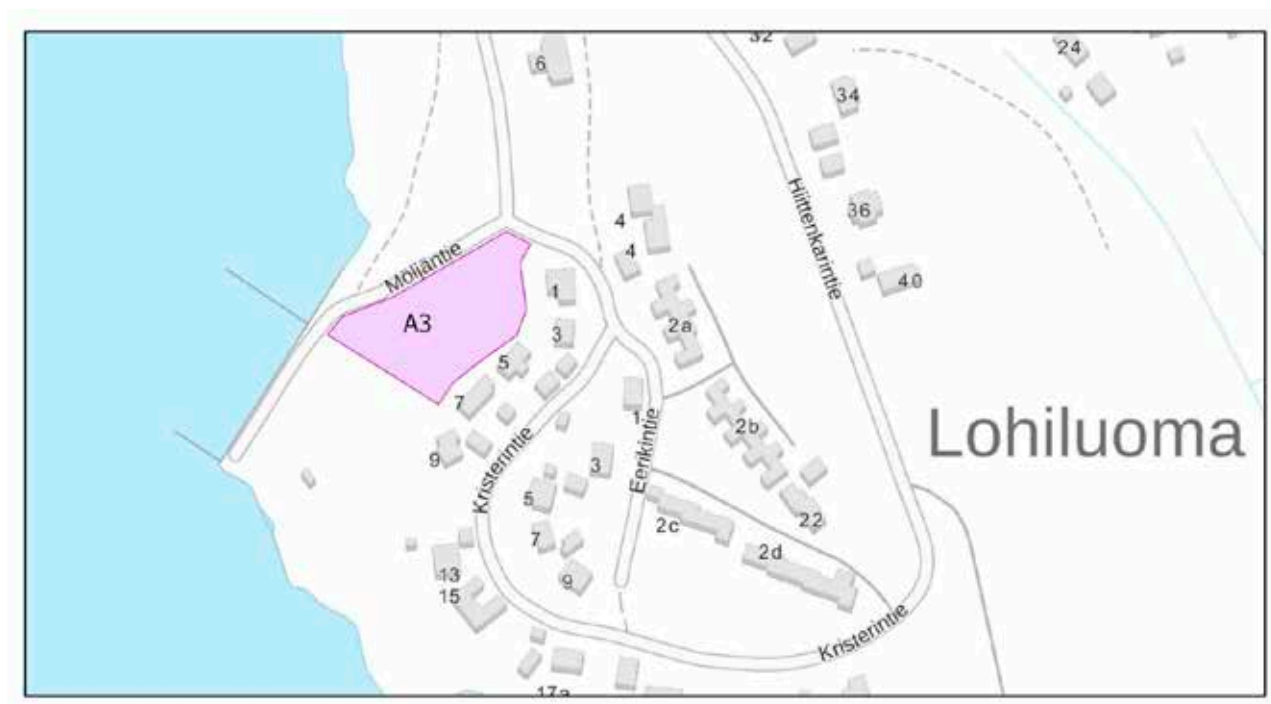
Nykytila Alueella on rantakoivikkoa, jossa kasvaa myös hieman katajaa muutama pihlajan ja tammen alku. Möljäntien varressa kasvaa mm. koiranputkea, puna-ailakki, lemmikkiä, sananjalkaa ja metsäkortetta.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A3 avoimien alueiden osalta niittomurskaus 1 kertaa kesässä. Vesakon raivaus 3 vuoden välein, niin ettei alue umpeudu.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

31. Luvalahdentien pellot *Alue Kauttua*

Kunnossapitoluokka A4, A5
Pinta-ala 4204 m², 18870 m²
Kaava OYK, kaavamerkintä AP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila ja puoliavoin maisematila, näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

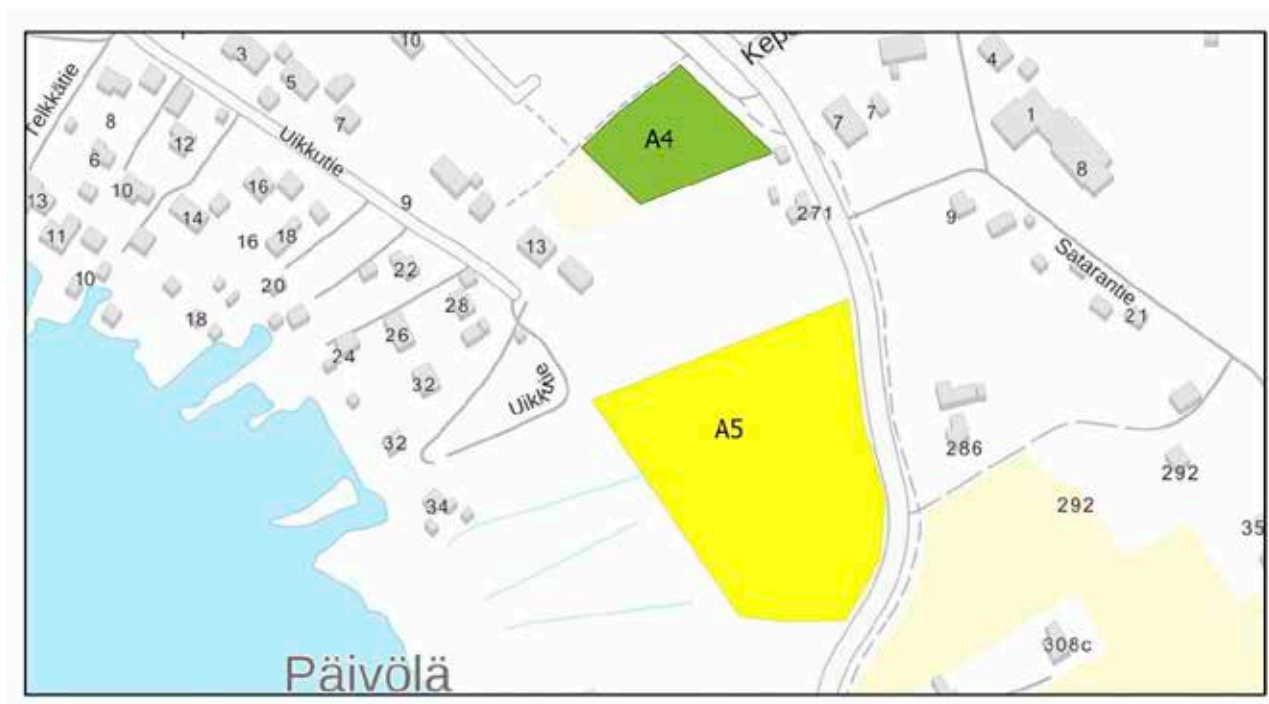
Nykytila Kohde-alueeseen kuuluu kaksi aluetta, vesakoitumassa oleva vanha pelto sekä Luvalahdentien varressa viljelykäytössä oleva peltoalue.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen.

Kunnossapito A4 hoitona vesakon raivaus 4 vuoden välein. A5 hoitona pellon viljelyn jatkuminen.

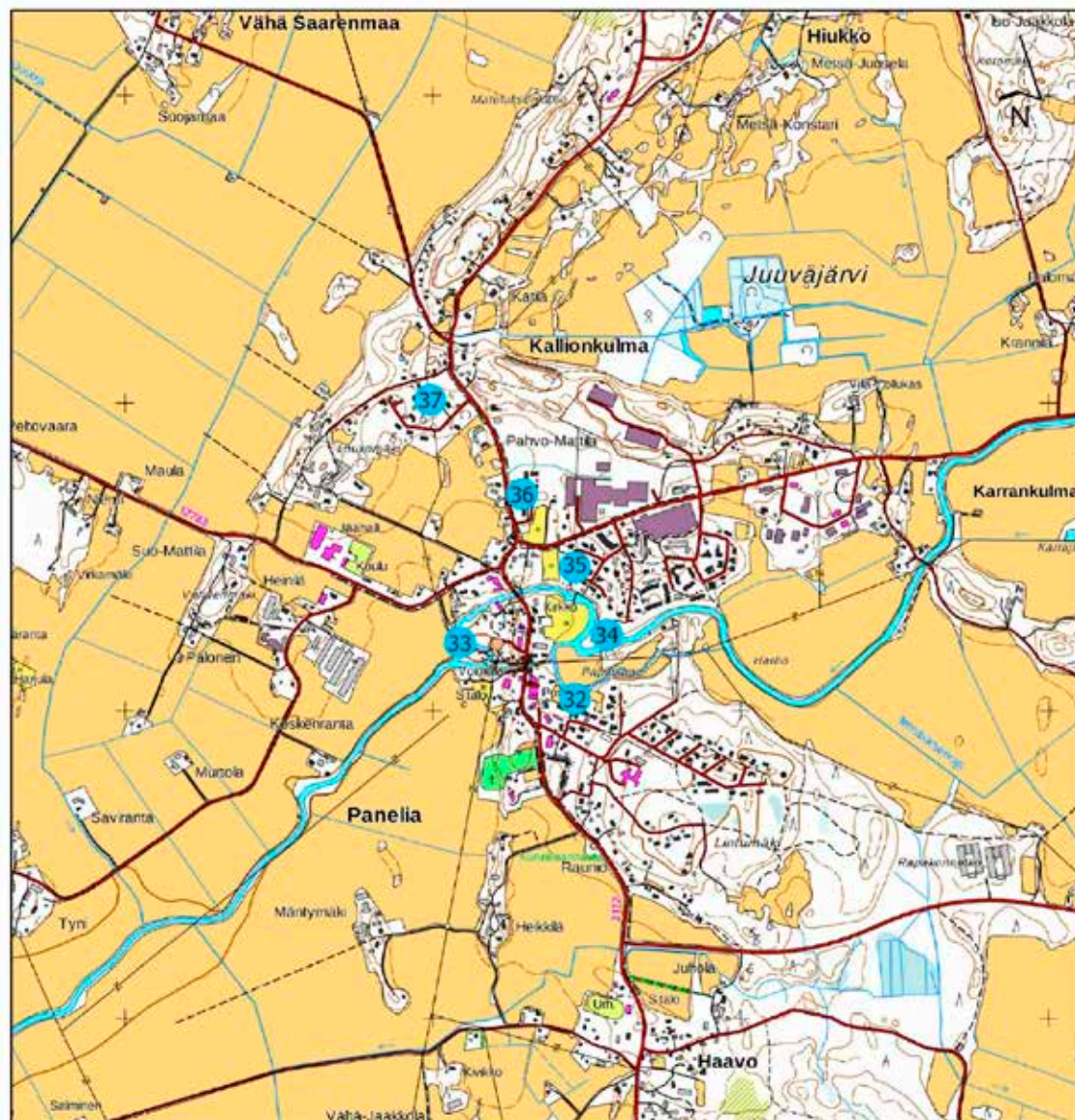
Muuta huomioitavaa Pelto vuokrattu.

Kuivatuksen nykytilanne

KOHDEKORTIT PANELIA

- 32. Keskuspuisto, alue Panelia
- 33. Paneliankosken voimalaitoksen alue, alue Panelia
- 34. Jokipuisto, alue Panelia
- 35. Alinentien niitty, alue Panelia
- 36. Katavistontien niitty, alue Panelia
- 37. Lammashaka ja lähialueet, alue Panelia

32. Keskuspuisto *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 6347m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Jokimaisema.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

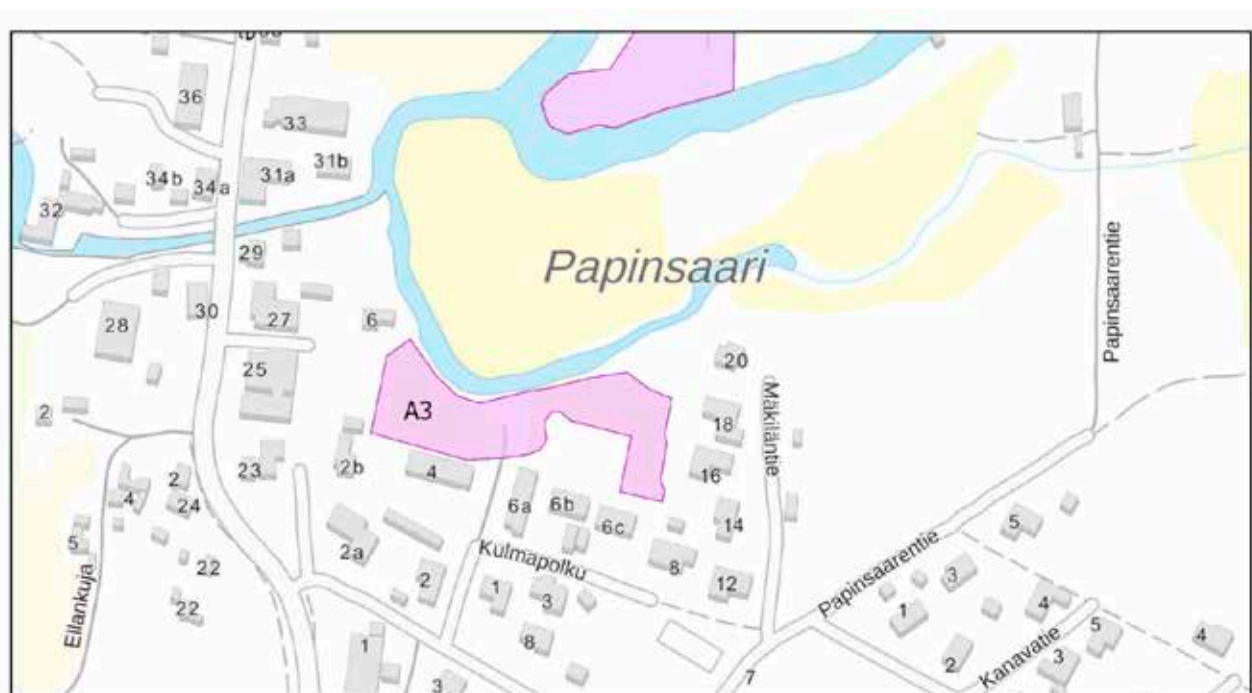
Nykytila Keskuspuisto sijaitsee Eurajoen varressa, aluetta on hoidettu niittämällä. Alue on heinävaltainen, jossa kasvaa mm. siiankärsämöä, koiranputkea, puna-apilaa, mäkikuismaa, pujoa, muutamia lupiineja. Koivuryhmä ja joen varressa pajukkoa.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien poisto. Joen esille otto rantakasvustoa raivamalla.

Kunnossapito A3: Avoimen niityn niittomurskaus kerran kesässä. Vesakon poisto jokirannassa 4 vuoden välein.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

33. Paneliankosken voimalaitoksen alue *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 6914 m²
Kaava AK, kaavamerkintä ET, VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Jokimaisema.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Eurajoen ylitse kulkee silta Myllypuiston puolelle. Alueella läpikulkua. Joen reunat olisi hyvä pitää sen verran avoimena, että näkyvyys vesistöön säilyisi.

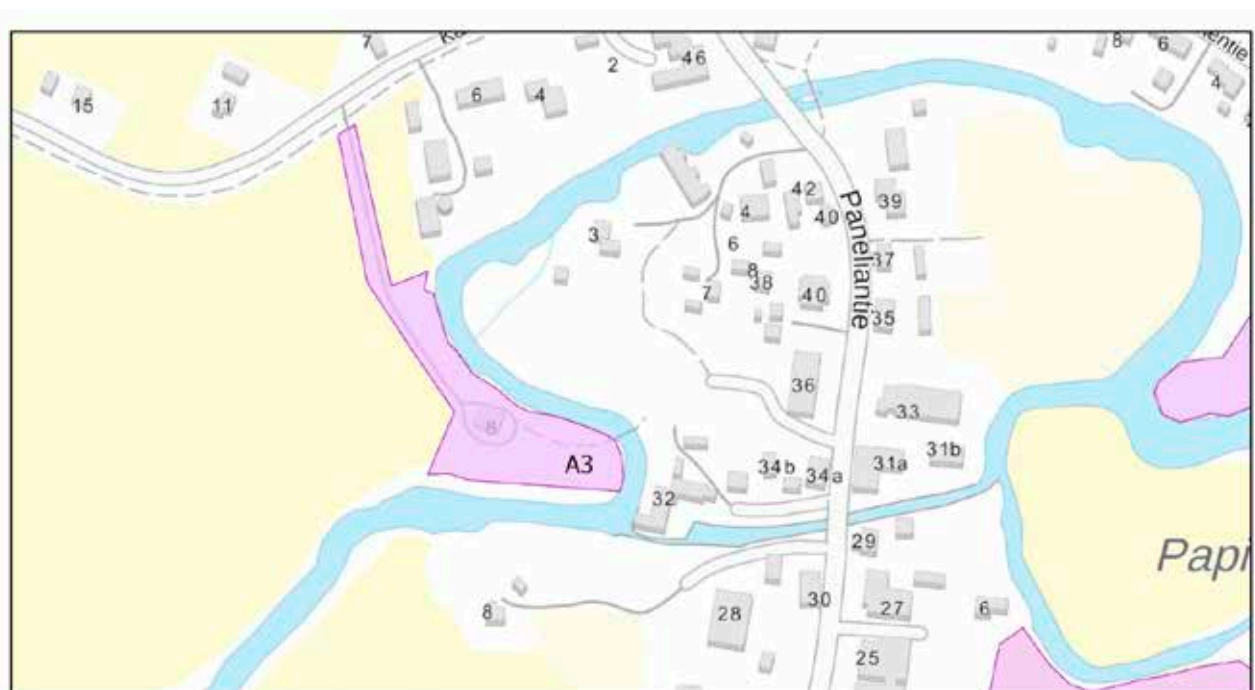
Nykytila Alueella kasvaa mm. keltamataraa, syysmaitiaista, maitohorsmaa, koiranputkea, tummatulikukkaa, jonkin verran pajukkoa. Jokirannan töyräällä kasvaa vieraskasvina jättipal- samia.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien poisto.

Kunnossapito A3: Avoimen alueen niittomurskaus kerran kesässä. Vesakon poisto jokirannassa 4 vuoden välein.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

34. Jokipuisto *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 5623 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila. Luonnon ja maiseman monimuotoisuuskohde. Jokimaisema.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Alueella Panelian matonpesupaikka. Melojat käyttävät rantaa kanoottien vesillelaskupaikkana.

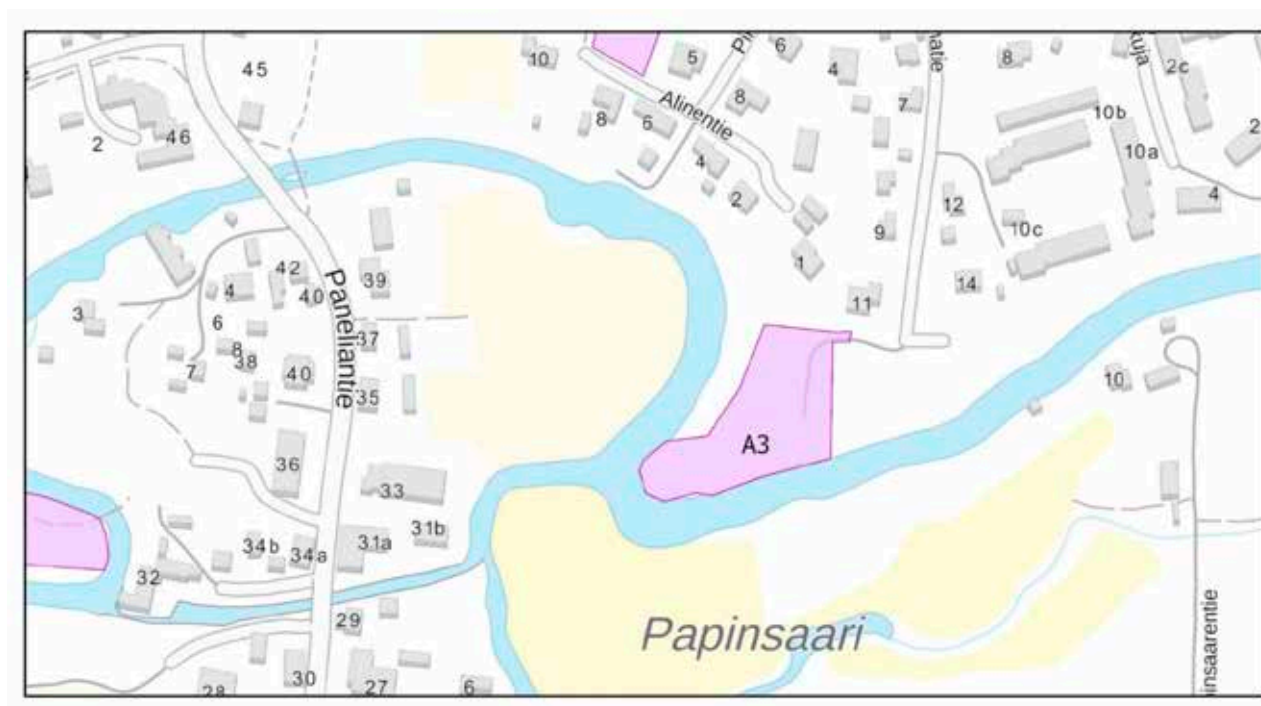
Nykytila Eurajoen rannassa runsasta puustoa ja pensaikkoo. Kasvillisuutena vadelma, koiranputki, metsäkurjenpolvi, niittyleinikki, puna-ailakki, muutama kataja. Matonpesupaikan viereisellä lohkolla kasvaa lupiinia, hävitettävä vieraslaji. Myös jättipalsamiesiintymiä on alueella siellä täällä.

Hoidon tavoite Puoliavoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien poisto. Joen esille otto.

Kunnossapito A3: Avoimen niityn niittomurskaus ensimmäisenä vuotena 2 kertaa kesässä, kesäkuu ja elokuu, jonka jälkeen niittomurskaus kerran kesässä. Pajukkoa raivattava ensin. Ranta-vyöhykkeellä vesakon poistoa 3 vuoden välein. Matonpesupaikan ympäristö leikattava 2 krt/kk.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

35. Alinentien niitty *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 1085 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AO

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Asutuksen keskellä.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Asutuksen keskellä oleva niitty, jonka länsipäädyssä hylätty leikkipaikka. Kasvusto ruohovaltaista joukossa puna-apilaa, koiranputkea, saunakukkaa. Alueella muutama omenapuu. Alueen länsireunassa pieni esiintymä tummatulikukkaa.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Vieraslajien poisto. Vanhan leikkipaikan purku.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus 2 kertaa kesässä. Vanhat leikkivälineet tulisi poistaa alueelta.

Muuta huomioitavaa Alueen länsireunassa vanha ränsistynyt leikkipaikka.

Kuivatuksen nykytilanne

36. Katavistontien niityt *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 5168 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP, AP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Tallattu polku kulkee niityn poikki paikallistieltä 2172 Katavistontielle.

Nykytila Katavistonien varressa oikealla puolella kasvaa esiintymänä tummatulikukkaa, jota kasvaa myös laajemmalti alueella. Tien varressa kasvaa myös mm kurjenkelloa, siankärsämöä, syysmaitiainen. Paikallistien 2172 vierustan avoimella peltoalueella kasvaa muutamia koivuja, maitohorsmaa, koiranputkea, keltamataraa, ojakärsämöä, tummatulikukkaa, nokkosta, siankärsämöä.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3 hoitona niittomurskaus kerran kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

37. Lammashaka ja lähialueet *Alue Panelia*

Kunnossapitoluokka A4
Pinta-ala 11017 m²
Kaava AK, kaavamerkintä SM, VL, AP, AR

Luonto- ja maisema-arvot Puoliavoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot Lammashaalla sijaitsee pronssikautinen kiviröykkiö, alue on muinaismuistoalue.

Virkistyskäyttö Lammashaalla on opastaulu ja ojan ylitse on rakennettu silta.

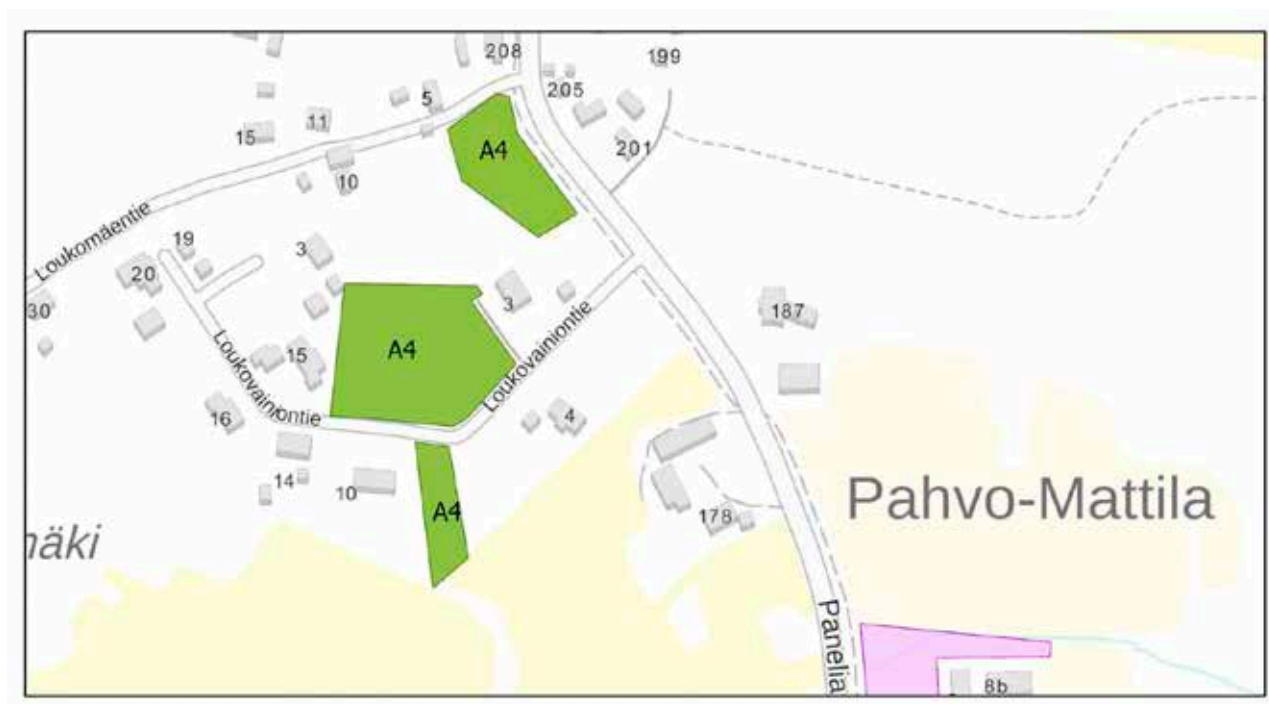
Nykytila Lammashaka on paikoin pahoin vesakoitunut. Aluetta on alettu kunnostamaan Euran nuorten työpajan toimesta keväällä 2020 Satakunnan Museon tekemän hoitosuunnitelman mukaisesti Adoptoi monumentti -kohteena. Alueeseen kuuluu myös Loukovainiontien toisella puolella oleva linjan alunen. Jossa kasvaa maitohorsmaa, koiranputkea, pujoa jne.

Hoidon tavoite Avoimuuden lisääminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito Lammashaan kunnossapito erillisen Museoviraston suunnitelman mukaisesti. Muiden alueiden kunnossapito A4 raivaus 3 vuoden välein.

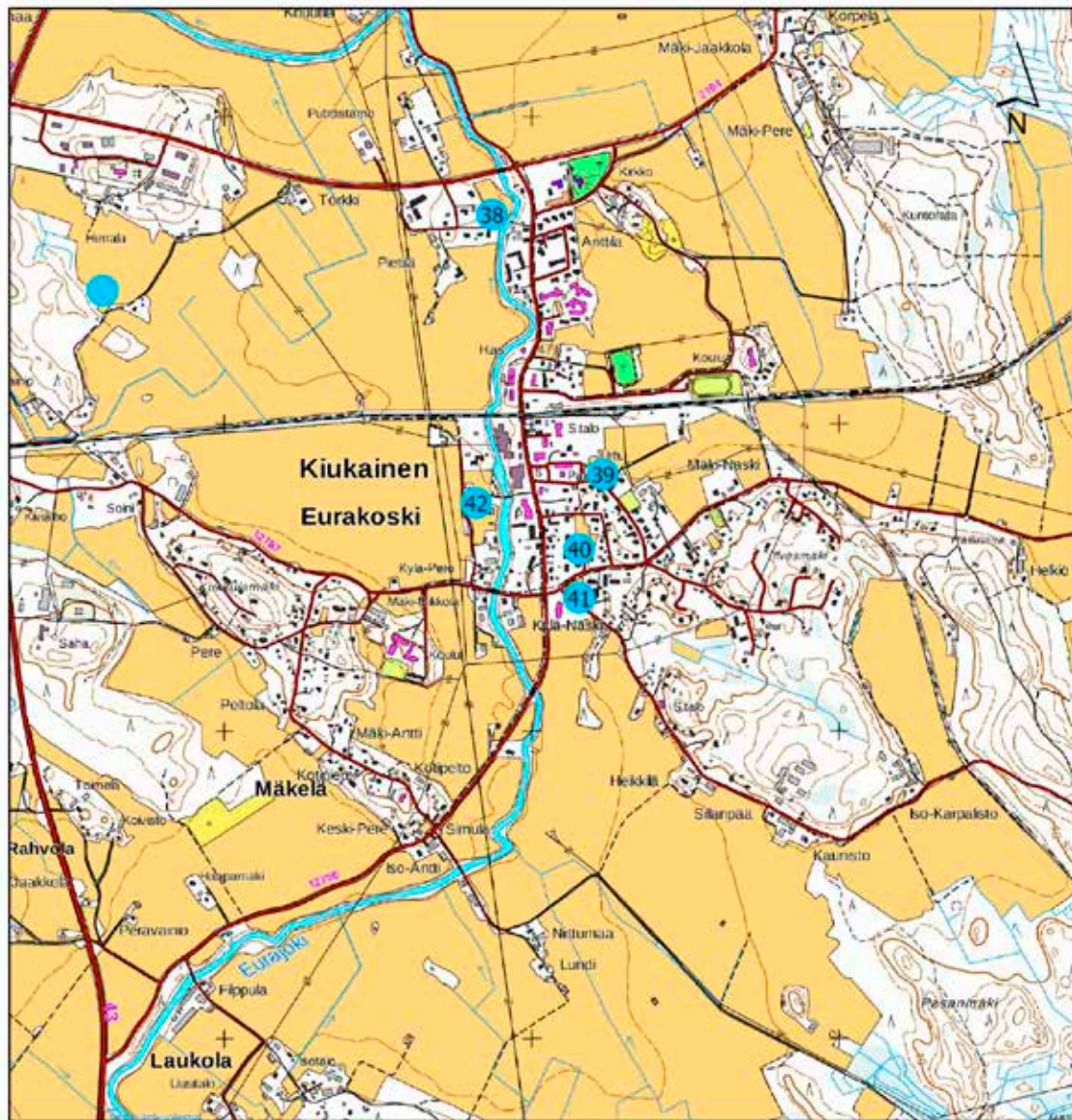
Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

KOHDEKORTIT KIUKAINEN

- 38. Kiukaisten vanhan pappilan ympäristö, alue Kiukainen
- 39. Naskinkuja, alue Kiukainen
- 40. Prihtikujan niitty, alue Kiukainen
- 41. Köyliöntien niitty, alue Kiukainen
- 42. Ojalan laitumet, alue Kiukainen

38. Kiukaisten vanhan Pappilan ympäristö
Alue Kiukainen

Kunnossapitoluokka A3, A4
Pinta-ala 6154 m², 1233 m²
Kaava AK, kaavamerkintä YS/s, VL

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Pappila toimii museona ja kahvilana.

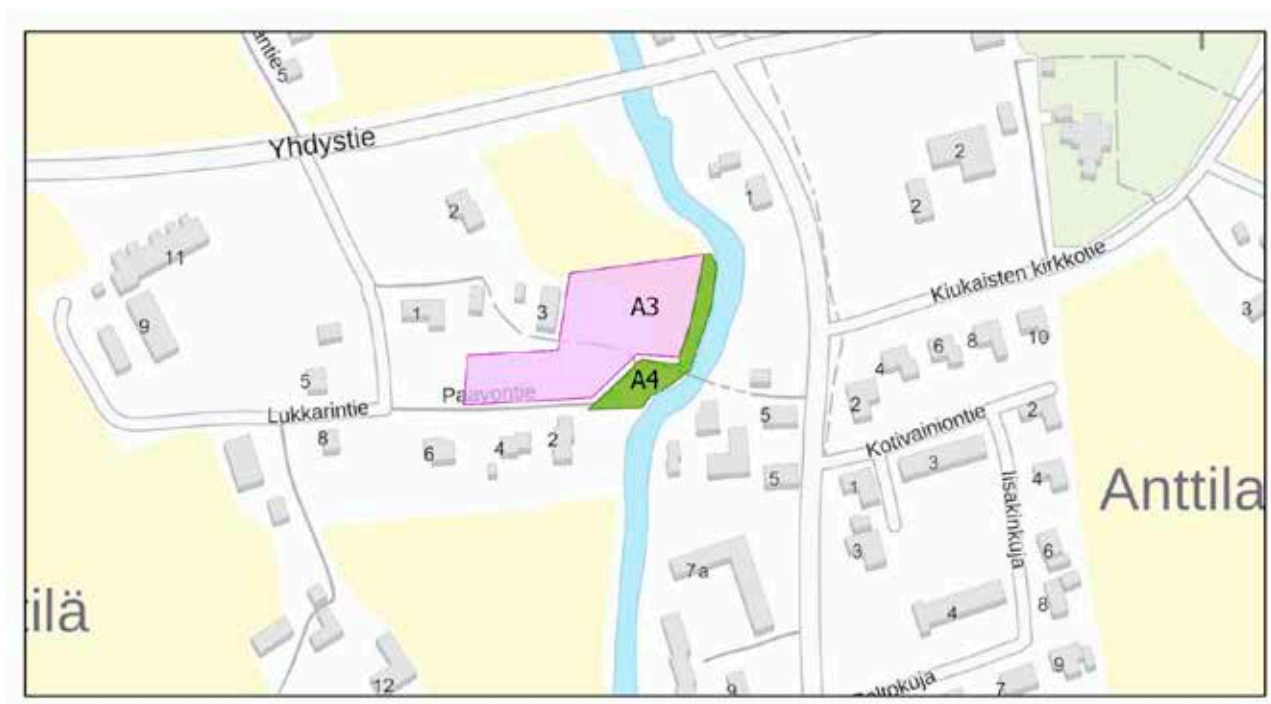
Nykytila Eurajoen rannassa kasvaa puustoa ja pensaikkoa. Myös jättipalsamiesiintymiä on alueella. Jättipalsami on haitallinen vieraslaji.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito Pappilan piha-alueen hoitaa yhdistys. A4 hoitona vieraslajin jättipalsamin torjunta.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

39. Naskinkuja Alue Kiukainen

Kunnossapitoluokka A1, A5
Pinta-ala 3682 m², 7663 m²
Kaava AK, kaavamerkintä YH, MT

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Naskinkujan varrella vanhan puretun kaukalon pohjamaa. Tien vieressä nurmi leikattua. Kaukalon entisellä pohjalla kasvaa monipuolisesti kuivan niityn kasveja, lajeina mm. ahosuolaheinä, siankärsämö, syysmaitiainen, kissankello, ojakärsämö, keltamaksaruoho, valkoapila, niittyleinikki. Alueeseen kuuluu myös viereinen pelto, joka nurmella.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A1 hoitona alueen niittomurskaus kaksi kertaa kesässä, niittojätteen keruu. A5 hoitona pellon säilyminen viljelyksessä.

Muuta huomioitavaa Pelto vuokrattu.

Kuivatuksen nykytilanne

40. Prihtikujan niitty Alue Kiukainen

Kunnossapitoluokka A3, A5
Pinta-ala 1678 m²
Kaava AK, kaavamerkintä VP

Luonto- ja maisema-arvot Avoim maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa. Keskeisellä paikalla monien paikallisten saavutettavissa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Nykyisellään kasvaa ohdaketta ei merkittävää lajistoa mm. pujoa ja syysmaitiaista. Vieraslajina lupiinia. Paikallinen asukas kyntää alueen vuosittain ja viljelee perunaa alueen pohjoispäädyssä.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen ja viljelyn jatkaminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajien torjunta.

Kunnossapito A3 hoitona alueen niittomurskaus kaksi kertaa kesässä. A5 Viljelyn jatkaminen.

Muuta huomioitavaa Alue on kokonaisuudessaan potentiaalinen palstaviljelylle. Vaatii erillisen suunnitelman.

Kuivatuksen nykytilanne

41. Köyliöntien niitty
Alue Kiukainen

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 4176 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AR

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Käytetään paikoitusalueena, kun paloasemalla tapahtumia.

Nykytila Keskeisellä paikalla tiemaisemassa oleva niittymäinen alue. Maasto tasainen. Alueella kasvaa mesiangervoa, koiranputkea, vuohenputkea, niittyleinikkiä.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 hoitona alueen niittomurskaus kerran kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

42. Ojalan laitumet *Alue Kiukainen*

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 16693 m²
Kaava AK, kaavamerkintä AP

Luonto- ja maisema-arvot Avoim maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Maasto tasainen, alueet nykyisellään hevosten laitumena. Alueella niityn lajistoa, oja-kärsämö, ahosuolaheinä, syysmaitiainen, voikukka, niittyleinikki, vuohenputki, koiranputki.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 laidunnuksen jatkaminen tai vaihtoehtoisesti alueen niittomurskaus kaksi kertaa kesässä.

Muuta huomioitavaa

Kuivatuksen nykytilanne

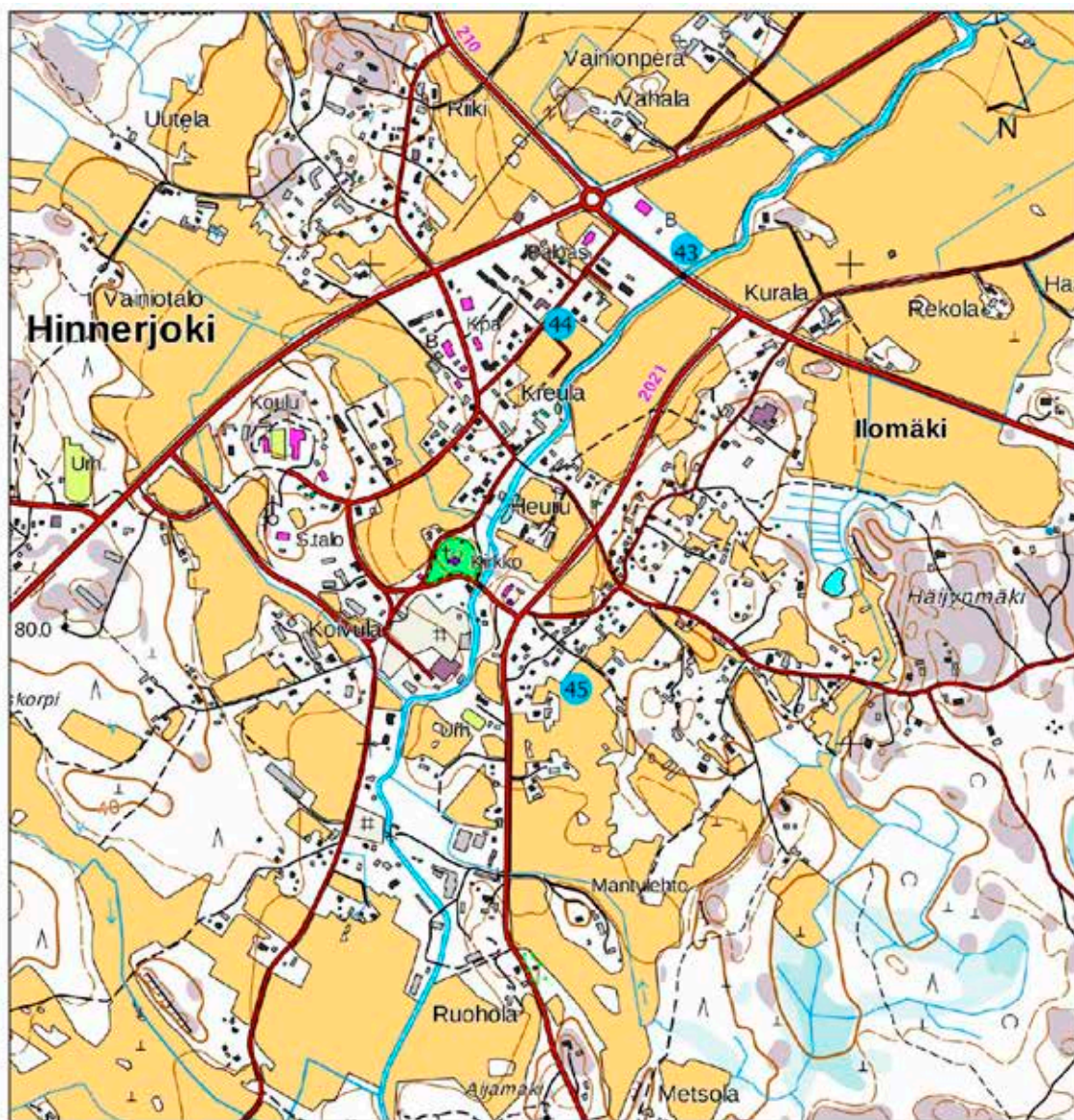

KOHDEKORTIT HINNERJOKI

43. Hinnerjoki matonpesupaikka, alue Hinnerjoki

44. Kreulanranta, alue Hinnerjoki

45. Artturinmaa, alue Hinnerjoki

0 190 380 m

43. Hinnerjoen matonpesupaikka
Alue Hinnerjoki

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 4084 m²
Kaava OYK, kaavamerkintä ET

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö Alueella Hinnerjoen matonpesupaikka.

Nykytila Alueella kasvaa useita isompia puita sekä pensastoa, maasto on epätasainen. Alueella kasvaa mm. maitohorsmaa, pujoa, nokkosta vieraslajina lupiinia.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 hoitona alueen niittomurskaus kerran kesässä tai laidunnus. Laidunnus vaatii erillisen suunnitelman.

Muuta huomioitavaa HIRAKE-hanke on kunnostanut Eurajokea.

Kuivatuksen nykytilanne

44. Kreulanranta Alue Hinnerjoki

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 11124 m²
Kaava OYK, kaavamerkintä AP

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys tiemaisemassa.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Alueella kasvaa ohdaketta, vieraslajina lupiinia ja pujoa, ei merkittäviä niittykasveja. Lääkärintien suuntaisesti kasvaa useampia männyn taimia.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen. Vieraslajin poisto.

Kunnossapito A3 hoitona alueen niittomurskaus kerran kesässä tai laidunnus. Laidunnus vaatii erillisen suunnitelman.

Muuta huomioitavaa Alue sopii laitumeksi.

Kuivatuksen nykytilanne

45. Artturinmaa
Alue Hinnerjoki

Kunnossapitoluokka A3
Pinta-ala 11200 m²
Kaava OYK, kaavamerkintä AO

Luonto- ja maisema-arvot Avoin maisematila. Näkyvyys.

Erityisarvot

Virkistyskäyttö

Nykytila Alue vanhaa peltomaata.

Hoidon tavoite Avoimuuden säilyttäminen. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen.

Kunnossapito A3 hoitona alueen laidunnus.

Muuta huomioitavaa Alue on ollut sopimuslaitumena kasvukaudella 2021.

Kuivatuksen nykytilanne

